

Инфляцияни пасайтиришга имконимиз борми?..

«Уруш мени қаритди, болам...»

Давлат мард келса, деҳқон ҳам кам келмайди

Она тили дарсликларидаги хатолар

№34-35
2019-йил, 30-апрел
Сешанба (32.525)

Ijtimoiy-siyosiy gazeta

1918-йил 21-йундан чиқа бoshlagan

Улуглардан улугимсан, Ватаним!

O'zbekiston O'VOZI

Ўзбекистон Республикаси Президентининг «Республика иқтисодиётига тўғридан-тўғри хорижий инвестицияларни жалб қилиш механизмларини янада такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида»ги қарорини газетамиз сайтида ўқишингиз мумкин.

ЎЗБЕКИСТОН ПРЕЗИДЕНТИНИНГ ҚИРГИЗИСТОН ПРЕЗИДЕНТИ БИЛАН ТЕЛЕФОН ОРҚАЛИ МУЛОҚОТИ ТЎҒРИСИДА

Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёев 29 апрел кўни Қирғизистон Республикаси Президенти Сооронбай Жээнбеков билан телефон орқали мулоқот қилди.

Давлат раҳбарлари Ўзбекистон ва Қирғизистон ўртасидаги кўп асрлик дўстлик ва яхши қўшничилик муносабатларининг кенгайиши ва мустаҳкамланишида, турли соҳалардаги серқирра ҳамкорлик ривожда кузатилаётган барқарор ижобий тенденцияни катта мамнуният билан қайд этдилар.

Товар айирбошлаш ҳамжи изчил ортиб, ишлаб чиқариш кооперацияси кўлами кенгаймоқда, энергетика, транспорт ва қишлоқ хўжалиги соҳаларидаги ўзаро манфаатли ҳамкорлик ривожланмоқда.

Чегарадан вилоятлар ҳокимлари кенгаши ҳамда Парламентларо ҳамкорлик бўйича комиссия йиғилишлари шериклиги янада кенгайтиришда катта салоҳият ва қатъий интилиш мавжудлигини кўрсатди.

Сўхбатда илгари эришилган қелишувларни изчил амалга ошириш, ҳудудларо ҳамкорлик имкониятларини тўлиқ ишга солиш, шунингдек, маданий-гуманитар алоқаларни кенгайтириш муҳимлиги алоҳида қайд этилди.

Президентлар минтақавий инфратузилма лойиҳаларини қўриб чиқишга алоҳида эътибор қаратдилар. Хусусан, Житой — Қирғизистон — Ўзбекистон темир йўлини қўриш лойиҳасини амалга ошириш муҳим ва иқтисодий жиҳатдан долзарб экани таъкидланди.

Томонлар ушбу лойиҳанинг барча иштирокчилари ўртасида ўзаро аниқлашув мавжудлигини ва уларнинг ҳамкорликка тайёр эканини мамнуният билан қайд этдилар.

Минтақавий ва халқаро аҳамиятта молик долзарб масалалар юзасидан ҳам фикр алмашилди.

Мулоқот сўнггида давлат раҳбарлари қардош халқларимиз фаровонлиги ва манфаати йўлида ҳамкорлигини ҳар томонлама ривожлантириш, Ўзбекистон билан Қирғизистон ўртасидаги аънавий дўстлик, яхши қўшничилик ва стратегик шериклик муносабатларини мустаҳкамлаш борасида интилишлари қатъий эканини яна бир бор таъкидладилар.

Ў.А.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг ФАРМОНИ

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ХАЛҚ ТАЪЛИМИ ТИЗИМИНИ 2030 ЙИЛГАЧА РИВОЖЛАНТИРИШ КОНЦЕПЦИЯСИНИ ТАСДИҚЛАШ ТЎҒРИСИДА

Ўзбекистон Республикасида умумий ўрта ва мактабдан ташқари таълимни тизимли ислоҳ қилишнинг устувор йўналишларини белгилаш, ўсиб келаётган ёш авлоднинг маънавий-ахлоқий ва интеллектуал ривожлантириши сифат жиҳатидан янги даражага кўтариш, ўқув-тарбия жараёнига таълимнинг инновацион шакллари ва усулларини жорий этиш мақсадида, шунингдек, Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2018 йил 5 сентябрдаги «Халқ таълимини бошқариш тизимини такомиллаштириш бўйича қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида»ги ПФ-5538-сон Фармонида мувофиқ:

1. Қуйидагилар:

а) Ўзбекистон Республикаси Халқ таълими тизимини 2030 йилгача ривожлантириш концепцияси (кейинги ўринларда — Концепция) 1-иловага мувофиқ тасдиқланган ва унда қуйидагилар назарда тутилсин:

Ўзбекистон Республикасининг 2030 йилга келиб PISA (The Programme for International Student Assessment) ўқувчиларнинг таълим соҳасидаги ютуқларини баҳолаш бўйича халқаро дастур рейтинг бўйича жаҳоннинг биринчи 30 та илгор мамлакатига қаторига киришига эришиш; улзукли таълим тизими мазмунини сифат жиҳатидан янгилаш, шунингдек, профессионал кадрларни тайёрлаш, қайта тайёрлаш ва малакасини ошириш; ўқитиш методикасини такомиллаштириш, таълим-тарбия жараёнига индивидуаллаштириш тамойилларини босқичма-босқич татбиқ этиш;

халқ таълими соҳасига замонавий ахборот-коммуникация технологиялари ва инновацион лойиҳаларни жорий этиш; халқ таълими муассасаларининг моддий-техника базасини мустаҳкамлаш ва бюджетдан маблағ билан таъминлашнинг самарадорлигини ошириш;

ёшларни тарбиялаш ва уларнинг бандлигини таъминлашда мактабдан ташқари таълимнинг замонавий усуллари ва йўналишларини жорий этиш;

давлат-хусусий шериклиги ривожлантириш ҳисобига давлат таълим тизимида рақобат муҳитини кенгайтириш;

ёшлар таълим-тарбияси учун қўшимча

шароитлар яратишга қаратилган комплекс чора-тадбирларни ўз ичига олган бешта ташаббусни амалиётга татбиқ этиш;

халқ таълими тизимида фаолият қўсатишнинг жозибадорлигини ошириш мақсадида умумий ўрта таълим муассасалари ходимларининг меҳнатига ҳақ тўлаш, моддий рағбатлантириш ва ижтимоий ҳимоя қилиш даражасини босқичма-босқич ошириб бориш;

б) Ўзбекистон Республикасининг халқ таълими тизимини 2030 йилгача ривожлантириш концепциясини 2019 йилда амалга ошириш бўйича «Йўл харитаси» (кейинги ўринларда — «Йўл харитаси») 2-иловага мувофиқ тасдиқлансин.

Концепция тегишли даврга мўлжалланган мақсадли параметрлар ва асосий йўналишлардан келиб чиқиб, ҳар йили алоҳида тасдиқланган «Йўл харитаси» орқали босқичма-босқич амалга оширилиши белгилаб қўйилсин.

2. Ўзбекистон Республикаси Халқ таълими вазирлиги:

ҳар йили 1 декабрга қадар ўтаётган йил бўйича тасдиқланган «Йўл харитаси»ни лўхта ўрганиш асосида келгуси йил учун «Йўл харитаси» лойиҳасини ишлаб чиқиб, тасдиқлаш учун Вазирлар Маҳкамасига киритиш;

«Йўл харита»ларининг бажарилиши юзасидан доимий мониторинг юритиш ва унинг натижаларини ҳар чорақда Вазирлар Маҳкамасига тақдим этиб бориш вазифаларини юклансин.

3. Қуйидагилар мазкур Фармонда назарда тутилган чора-тадбирларни молия-бюджетдан маблағ билан таъминлашнинг самарадорлигини ошириш;

Ўзбекистон Республикаси Халқ таълими вазирлиги ҳузуридаги Халқ таълими соҳасидаги ислохотларга қўмаклашиш жамғармаси маблағлари;

имтиёзли хорижий кредитлар ва грантлар; жисмоний ва юридик шахсларнинг ҳомийлик хайриялари;

Ўзбекистон Республикаси Президенти

Тошкент шаҳри,
2019 йил 29 апрель

Ш.МИРЗИЁЕВ

МУНОСАБАТ

САМАРҚАНДЛИК 70 НАФАР ИККИНЧИ ЖАҲОН УРУШИ ҚАТНАШЧИСИ

эътибордан, эъзоздан мамнун

Ҳасан НОРМУРОВОВ, «Нуроний» жамғармаси Самарқанд вилоят бўлими раҳбари, халқ депутатлари Самарқанд вилоят Кенгашидаги ЎзХДП гуруҳи аъзоси:

— Президентимиз Шавкат Мирзиёевнинг «Хотира ва қадрлар кўнига тайёргарлик қўриш ва уни ўтказиш чора-тадбирлари тўғрисида»ги қарори ҳамда «Иккинчи жаҳон уруши қатнашчиларини рағбатлантириш тўғрисида»ги фармони уруш иштирокчиларининг умрини узайтиришга, руҳини кўтаришга хизмат қилади.

Иккинчи жаҳон уруши туғангани, инсоният фашизм балосидан қутулганига шу кунларда 74 йил тўлади. Ўтаётган йиллар бизни тарихдаги энг қонли, шифатсиз урушлардан бири бўлган бу мудуш фожиядан қанчалик узоклаштирмасин у етказган зиён-заҳматлар, йўқотишлар авлодлар қалбида мангу муҳрланиб қолади.

Уруш қатнашчилари сони, сафи тобора қисқариб бормоқда. Лекин уларнинг мардлиги, жасорати, халқимиз олдидаги буюк хизматлари ҳеч қачон унутилмайди.

Президентимиз томонидан уруш фахрийларини моддий ва маънавий жиҳатдан қўллаб-қувватлаш, уларнинг оғирини енгил қилиш, турмуш шароитини янада яхшилаш, сўхат-саломатлигини доимий назорат қилиш, дори-дармон ва турли маънавий техника воситалари билан таъминлаш борасида жуда катта ишлар амалга оширилмоқда.

Самарқанд вилояти ҳокими, сенатор Эркинжон Турдимов раҳбарлигида бугун вилоятимизда истиқомат қилаётган 70 нафар уруш қатнашчиси ҳақидаги маълумотлар базаси шакллантирилди. Уларга аввало туман ҳокимликлари, турли корхона-ташкilotлар мутасаддилари бириктирилди. Уруш қатнашчиларини оилавий шароити, турар-жойи, сўхат-саломатлиги мунтазам назорат қилинмоқда. Туман тиббиёт бир-лашмалари, поликлиникалар, потронаж ҳамширалари томонидан уруш қатнашчилари саломатлиги бўйича алоҳида кузатиш ишлари олиб боришмоқда.

Президентимиз томонидан кўрсатилган эътибор ва ғамхўрликдан Самарқандлик уруш қатнашчилари мамнун бўлишмоқда.

Мактаб ўқувчилари турли жамоат ташкilotлари билан ҳамкорликда уруш қатнашчилари хонадонларида ҳашарлар уюштирмоқда. Ҳомийлар томонидан ажратилган қўчларлар ўтказилди.

«Нуроний» жамғармасининг вилоят ҳамда шаҳар, туман бўлиmlари томонидан уруш қатнашчиларининг тақдирлари, мулоҳазалари, мурожаатлари алоҳида ўрганилмоқда. Уларнинг таълим даргоҳларига бориш, маҳалла-қўйда одамлар билан учрашиш имконияти чегараланган. Шунинг билан уларнинг йўқлаш, уруш ва тинчлик ҳақидаги фикр-мулоҳазаларини эшитиш, эсдаликка суратга тушиш, хотираларини ёзиб олиш борасида ҳам бир қатор хайрли ишларни бошлаб юборганмиз. Шунингдек, уруш қатнашчиларининг ҳурмат-иззатини жойига қўйиш, уларнинг қаҳрамонликлари ҳақида мақолалар ёзиш, ҳужжатли фильмлар олиш борасида ҳам бир қатор ишларни режалаштирляпмиз.

«Нуроний» жамғармаси томонидан «Уруш аёллари», «Уруш болалари», «Ўзбекистонга эвакуация қилинганлар», «Каттақўрғонлик Ҳамид Самадовнинг жасорати» мавзуларида тарғибот-ташвиқот ишлари олиб боришмоқда.

Хулоса ўрнида шунини айтиш керакки, бутун инсоният Иккинчи жаҳон уруши қаҳрамонлари олдида бош эгиб таъзим қилади.

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Сенати ўн тўққизинчи ялпи мажлисининг очилиши тўғрисида

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Сенатининг ўн тўққизинчи ялпи мажлиси 2019 йил 3 май кўни соат 10.00 да Тошкент шаҳрида, Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Сенатининг мажлислар залида очилади.

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Сенати аъзоларининг диққатига!

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Сенатининг аъзолари 2019 йил 2 май кўни соат 9.00 дан 18.00 га қадар Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Сенати биносининг фойеида бўлишга олинади.

53-Халқаро Менделеев олимпиадасида

мамлакатимиз лицей ўқувчилари бир олтин, уч қумуш ва бир бронза медалини қўлга киритишди.

Хушхабар!

Россия федерациясининг Санкт-Петербург шаҳрида 20-27 апрел кўнлари кўмё фани бўйича ўтказилган 53-Халқаро Менделеев олимпиадасида Тошкент педиятрия институтини қўшидаги академик лицей ҳамда Тошкент давлат аграр университетини қўшидаги академик лицей ўқувчилари иштирок этиб, олтин, қумуш ҳамда бронза медалларини қўлга киритишди.

Кеча Ислам Каримов номидаги Тошкент халқаро аэропортда олимпиада қўлибали ва уларнинг устозларини тантанали кўтиб олиш маросими бўлиб ўтди. Унда Олий ва ўрта махсус таълим вазирлигининг масъул ходимлари, лицейларнинг профессор-ўқитувчи ва ўқувчилари, ота-оналар ҳамда кенг жамоатчилик иштирок этди.

Ушбу олимпиадада 29 давлатдан 170 нафардан ортиқ ўқувчи иштирок этди. — дейди Тошкент педиятрия институтини қўшидаги академик лицей директори Ортиқбой Эшонкулов. — Биз бу олимпиадада беш медални қўлга киритдик. Бунга осонликча эришмадик. Бойси олимпиадада кўмё фани бўйича илгор давлатлардан ҳисобланган Россия, Украина, Беларусь, Житой, Ироқ, Австрия ва Венгрия каби давлатлардан саралиб олинган ўқувчилар иштирок этди. Бизнинг ўқувчилар бошқа давлатлар ёшларидан ҳеч кам эмаслиги, қайтага билими жиҳатдан қўпгина давлат ёшларидан устун эканлиги назарий ҳамда амалий имтиҳонларда билиниб турди.

Бу ютуқларнинг бош омилли мамлакатимизда таълим соҳасини янада ривожлантириш, чўқур билимли ёшларни

тарбиялашга қаратилган чора-тадбирлар билан боглиқ. Худо хоҳласа, яна қўпгина халқаро фан олимпиадаларида юртимиз шарафини ўқувчиларимиз муносиб ҳимоя қилиб, олтин медалларини олинган кўпайтиришига ишонаман. — Сонин медални қўлга киритишда устозларимизни хизматлари

катта бўлди. — дейди Тошкент педиятрия институтини қўшидаги 1-сонли академик лицей 3-босқич ўқувчиси Исламжон Каримов. — Чўки Россия, Украина, Беларусь каби давлатлардан келган ўқувчиларнинг билими ҳам юқори даражада эди. Бизнинг ютуғимиз ушбу олимпиадага йил бўйи

яхши тайёргарлик кўрганлимизда ва бугун бизга таълим бераётган ўқитувчиларимиз ҳам ўз вақтида Халқаро Менделеев олимпиадасининг олтин медалларига сазовор бўлганидир. Биз бу аънаванинг давом эттиришмиз. Мен олтин медални қўлга киритиб, юртимиз байроғини баланд кўтарганимдан

фахрланаман. Бундан кейин ҳам кўмё фани йўналишида ишларимиз давом эттириб, Ватанимиз шаънини халқаро майдонларда улуғлаш учун бор билим ва имкониятимизни ишга соламан...

Тоштемир ХУДОЙҚУЛОВ,
«Ўзбекистон овози» мухбири.

Президентимиз Шавкат Мирзиёевнинг Хитой Халқ Республикасида ўтказилган «Бир макон, бир йўл» халқаро форумидаги иштироки ва нутқи халқимиз томонидан таҳлил қилинмоқда, ўрганилмоқда.

Дўст кўп бўлса, йўл кенг бўлади

Мехрождин ДАРХОНОВ,
Ўзбекистон ХДП Марказий
Кенгаши
раиси ўринбосари:

— Хитой халқ мақолларида дўст кўп бўлса, йўл кенг бўлиши айtilади. Бу ҳақиқат Ўзбекистон ва Хитой давлатларининг ўзаро муносабатларида исботини топапти, десак муболаға бўлмайди. Хитой Ўзбекистоннинг ҳаёт синовидан ўтган ишончли ҳамкоридир.

Хитой Ўзбекистон иқтисодиётига энг кўп инвестиция киритаётган давлатлардан биридир. Мамлакатимизда Хитой капитали иш-тироқидаги кўллаб компания ва корхоналар фаолият кўрсатмоқда. Уларда ишлаб чиқаришнинг кенгайтириш ва саноатнинг экспорт салоҳиятини юксалтиришда фаол иштирок этмоқда.

Буюк ипак йўли нафақат ҳудудлар ўртасида савдо-сотиқ алоқаларини, балки давлатлар ва қишлоқлар ўртасида ахборот алмашувини таъминлашга хизмат қилган, янги маҳсулотлар ва қишлоқ хўжалиги экинлари тарқалишида, маданий қадриятларнинг ривожланишида муҳим восита вазифасини бажарган ва шу тариқа цивилизациялараро мулоқот учун шарт-шароитлар яратилган.

Маълумки, Хитой 2013 йилда дунё мамлакатлари ўртасидаги ҳамкорлик алоқаларини кенгайтириш мақсадида «Бир макон, бир йўл» деб номланган иқтисодий тараққиётнинг янги стратегиясини эълон қилган эди. Шу тариқа кўп асрлик Буюк ипак йўлини қайта тиклаш гоёлари амалга оширилмоқда. «Бир макон, бир йўл» лойиҳаси иқтисодий ҳамкорликни янада кенгайтириш, савдо ва инвестиция соҳаларида қўлай шароитлар яратиш, транспорт ва коммуникация инфратузилмасини ривожлантириш, қишлоқ хўжалиги, туризм, таълим, маданият соҳаларида ҳамкорлик салоҳиятини оширишда муҳим ўрин тутди.

«Бир макон, бир йўл» лойиҳаси доирасида ташкил этиладиган транспорт йўлаги Австралиа ва Индонезияни, Осиё мамлакатларини Европа, Африка ва Лотин Америкаси орқали АҚШ билан босилади. Бу улкан йўлнинг асосий йўналиши Ўрта Осиёдан ўтади. Бу йўлнинг узунлиги 6 минг 500 километрини ташкил қилиб, унинг 4 минг километри Хитойнинг Тинч океани соҳилларидан Синьжон — Уйғур муҳтор ўлкасигача бўлган йўлди. У ердан Қозғистон, Ўзбекистон, Туркменистон орқали Эрон, Ироқ, Сурия ва Туркияга боради. У ёни эса Европада бир қадам.

Денгиз йўли ҳам ҳудди қадимги савдо йўли сингари Гуанчжоудан бошланади ва Вьетнам, Таиланд, Малайзия, Сингапур, Индонезия орқали Қизил денгизга чиқиб, Африкага етиб боради. Бир сўз билан айтганда, бу йўл Хитой ва бошқа мамлакатларга тараққиёт учун янги имкониятларни яратиб беради. У Марказий Осиё, Европа ва Африка минтақасида жойлашган 60 дан ортиқ мамлакатни ўзаро боғловчи иқтисодий йўлакларни янада такомиллаштириш ҳамда янги транспорт ва савдо йўллари яратишга қаратилган.

2017 йилнинг май ойида Президентимиз Шавкат Мирзиёев Пекин шаҳрида бўлиб ўтган «Бир макон, бир йўл» биринчи халқаро форумида мазкур ташаббус ҳар бир давлатнинг ўз имкониятларидан тўла фойдаланиш, иқтисодий жиҳатдан бир-бирини тўлдириш, савдо ҳамда инвестицияларни рағбатлантириш, ўзаро ҳамкорлик алоқаларини янада ривожлантириш учун кенг йўл очишини қайд этган эди.

Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёев Хитой Халқ Республикаси Раиси Си Цзиньпиннинг таклифига биноан жорий йилнинг 25-27 апрель кунлари Пекинда бўлиб ўтган «Бир макон, бир йўл» иккинчи халқаро форумида иштирок этди.

Форум ишини ОАВ орқали катта қизиқиш билан кузатиб бордик. Унда 40 дан зиёд хорижий давлатлар ва ҳукуматлар, халқаро ва минтақавий ташкилотлар раҳбарлари иштирок этиши давлатлар ўртасидаги ҳамкорлик алоқалари учун қўлай имконият экани шубҳасиз. Анжуманда иқтисодий ҳамкорликни янада мустаҳкамлаш, узоқ муддатли тараққиётнинг янги манбаларини излаб топиш борасидаги шериклики фаоллаштириш, «яшил» иқтисодиёт ва инновацияларни илгари суриш, устувор инфратузилмавий лойиҳаларни амалга ошириш масалалари кўриб чиқилди.

«Бир макон, бир йўл» иккинчи халқаро форуми доирасида «Янъи» халқаро конференциялар марказида ўтказилган делегация раҳбарларининг давра суҳбатида Президентимиз нутқ сўзлади. Давлатимиз раҳбари халқаро ва минтақавий ўзаро боғлиқлик масалалари Марказий Осиё, жумладан, денгиз портларига бевосита олиб чиқувчи йўлга эга бўлмаган мамлакатимиз учун долзарб бўлиб келган ва ҳозир ҳам шундай эканини билдирди.

Шунингдек, Марказий Осиёнинг транспорт ва логистика имкониятларини ошириш, «яшил иқтисодиёт» орқали озиқ-овқат хавфсизлигига эришиш, туризмни ривожлантириш, экологик муаммоларни биргаликда бартараф этиш ва бошқа долзарб масалалар бўйича қатор ташаббусларни илгари сурди.

Хусусан, Марказий Осиё минтақасининг транзит салоҳиятини рўёбга чиқариш ҳамда Хитой — Марказий Осиё — Ғарбий Осиё иқтисодий йўлагини шакллантириш долзарб муҳим аҳамият касб этиши таъкидланди.

Мутахассислар томонидан «иқтисодий белбоғ» деб таърифланган лойиҳа тўғрисида минтақа мамлакатларининг иқтисоди ривожланиб, савдо-сотиқ кўпаяди.

Хулоса ўрнида айтиш керакики, «Бир макон, бир йўл» лойиҳаси самарали амалга ошса, Ўзбекистон дунёнинг ривожланган давлатлари билан иқтисодий ҳамкорликни янада кенгайтириш, савдо ва инвестиция соҳаларида қўлай шароитлар яратиш, транспорт ва коммуникация инфратузилмасини ривожлантириш, қишлоқ хўжалиги, туризм, таълим, маданият соҳаларида ҳамкорлик салоҳиятини ошириш имконига эга бўлади.

Меҳр келди мўйноққа...

Гулистон АННАҚИЛИЧЕВА,
Олий Мажлис Сенати аъзоси,
Қорақалпоғистон халқ шоири:

— Биз, қорақалпоғистонликлар Президентимизнинг Хитойдаги «Бир макон, бир йўл» иккинчи халқаро форумидаги иштироки билан боғлиқ воқеаларни ҳаяжон билан кузатиб бордик. Дунё миқёсидаги шундай катта форумда туриб ҳам Президентимиз Қорақалпоғистон келажаги тўғрисида қайғургани, Орол инкирози оқибатларини бартараф этиш масаласига яна бир бор жаҳон ҳамжамияти эътиборини қаратгани, айниқса, оналарнинг кўнгилни тўлдиришда.

Мана, Хитойда ҳам Президентимиз ўзи учун ажратилган қароргоҳда БМТ Бош Котиби Антониу Гутерриш билан учрашибди. Ўрта Осиёда ишонч ва яхши қўшничилик муносабатларини мустаҳкамлаш, ўзаро манфаатли ҳамкорликни кенгайтиришга оид ва бошқа муҳим масалалар билан бир қаторда Президентимиз яна Орол инкирози муаммоларига кенгроқ тўхтади.

Қорақалпоғистонлик оналар шу кеча кундузда ҳам Мўйноқда катта кўламли бунёдкорлик ишлари амалга оширилаётганига гувоҳмиз.

Мўйноқ туманида қурилиш, таъмирлаш ишлари жадал олиб бориляпти. 2018 йил декабрь ойидан бошланган Оролнинг қуриган майдонига саксув экиш ишлари ҳам илк натижаларини бера бошлади. Яъни, уруғ себилган 468 минг гектарнинг қарийб 100 минг гектарда саксув уруғлари униб чиқа бошлаган.

Йилига 500 минг гектарни «яшил қоплама» билан қоплаш вазифаси қўйилди. Қиш-баҳор мавсумида катта ишлар қилинди.

Президентимиз икки йилнинг ичида Мўйноқ тумани бўйича иккита қарор қабул қилди. Уларга кўра, Мўйноқни комплекс ижтимоий-иқтисодий ривожлантириш ишлари олиб бориляпти. Бу ерда фаолият юритаман, деган тадбиркорларга 10 йилга барча солиқлардан озод қилинадиган имтиёзлар берилди.

Ҳукуматимиз томонидан қабул қилинган Қорақалпоғистон Республикасининг Мўйноқ туманини комплекс ижтимоий-иқтисодий ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисидаги қарорда туманда 2019-2021 йилларда 125 та лойиҳани амалга ошириш белгиланган. Ушбу лойиҳалардан илк иншоотлар — 245 ўринли маданият уйи, 1000

ўринли стадион ва 800 ўринга мўлжалланган амфитеатр фойдаланишга топширилди.

Мўйноқ туманидаги энг долзарб масалаларнинг бири — аҳолини иш билан таъминлаш. Денгиз тўлиб-тошиб турган вақтларда Мўйноқ тумани аҳолиси 100 минг кишидан ошган. Улар асосан балиқчилик билан шуғулланган. Денгиз қуриши билан уларнинг аксарияти бошқа жойларга кўчиб кетган ва ҳозирги кунда туманда 31 мингдан ортиқроқ аҳоли истикомат қилади.

Туманда ишсизлик масаласини ҳал қилиш мақсадида қатор корхоналар барпо қилинмоқда. Жумладан, Чехиянинг «Etiel» компанияси томонидан тузни қайта ишлаш корхонаси қурилди, «Ўзпахтасаноат» АЖнинг ўз маблаглари ҳисобига қурилаётган тўқимачилик фабрикаси ҳам яқинда иш бошлайди. Бу ерда 600 нафар хотин-қизни иш билан таъминлаш режалаштирилган. Мўйноқ балиқ консерва заводи биноси қурилиши ҳам ниятсизга етмоқда. Ушбу корхона август ойларига қадар ишга тушиши кутилмоқда. Бу заводда Мўйноқ атрофидаги кўللардан балиқ етиштириб берилади.

Туман марказида ҳозир 24 та кўп қаватли уй-жой қурилмоқда. Шу йилнинг август ойи охирига қадар, Мустақилликнинг 28 йиллигига жами 580 квартиранинг қалитлари ўз эгаларига топширилади. Ушбу квартираларнинг дастлабки тўловлари юқорида таъкидланган корхоналар томонидан тўлаб берилиши назарда тутилган.

Жорий йил бошидан Оролнинг қуриган майдонларида қудуқлар қазила бошланди. Ҳозирда 12 та қудуқ қазилган. Уларда чорвачилик учун яроқли сув чиқмоқда. Шу сабаб бу ерда мўйноқликлар учун балиқчиликдан ташқари чорвачиликни ривожлантиришга ҳам имкониятлар яратилмоқда...

Шулар ҳақида ўйлаб, қалбимиз тўлқинланади. БМТ Бош Котибининг кўмаги билан БМТ шаъфелигида Оролбўйи учун кўп шериклик асосидаги Траст фонди иш бошлагани, Оролбўйи учун умумий қиймати 3 миллиард доллардан ортиқ лойиҳалар ишлаб чиқилиб, амалга оширилаётгани қорақалпоғистонликларга катта умид берапти.

Биз, оналар узоқни кўзлаб олиб борилаётган савобиди ишларга бош эгамиз.

Шу йил октябрь ойида Нукусда Оролбўйида экологик инновация ва технологияларни ривожлантириш бўйича Халқаро анжуман ўтказилар экан. Бу ҳам катта қувончли хабар. БМТ Бош Ассамблеяси эса бизнинг ҳудудни «Экологик инновация ва технологиялар» ҳудуди деб эълон қилиш бўйича резолюция қабул қилиш ташаббуси билан чиқаётганлиги тараққиёт учун айна муддао бўлибди.

Қорақалпоғистон халқи ва унинг бугунги, эртанги кунини учун қилинаётган ишларни кўриб, кўнгилга шундай сатрлар келади:

**Орол кетиб, умид келди Мўйноққа,
Янги йўллар, янги жаннат овуллар,
Янги орзу, меҳр келди Мўйноққа...**

Бугун суд-ҳуқуқ тизимида амалга оширилаётган изчил ислохотлар, судларнинг фуқаролар мурожаатига муносабати ўзгараётгани кўпчиликни мамнун этмоқда. Айниқса, Президентнинг ўтган йил июль ойида қабул қилинган «Суд-ҳуқуқ тизимини янада такомиллаштириш ва суд ҳокимияти органларига ишончини ошириш чора-тадбирлари тўғрисида»ги фармони ижроси бўйича кенг кўламли ишлар амалга оширилмоқда. Ҳудудларда сайёр қабул ва сайёр судларнинг ташкил этилиши суд органлари фаолиятининг очик ва ошкоралигини таъминламоқда.

Сайёр судларнинг қабуллари

фуқаролар муаммосини ҳал этишга, ҳуқуқий онгини ўстиришга хизмат қилмоқда

Биргина жорий йилнинг февраль ойида Тошкент вилояти туманларида ўтказилган сайёр қабуллар натижасида кўплаб фуқароларнинг муаммолари ҳал этилди, керакли ўринда юридик йўл-йўриқ ва кўрсатмалар берилди.

Кунчи кеча эса Тошкент вилояти, Чирчиқ шаҳар халқ қабулхонаси биносида Ўзбекистон Республикаси Олий суди раҳбарияти ва судьяларнинг сайёр қабули бўлиб ўтди. Қабулда Олий суднинг асосий таркиби бўлмиш Маъмурий, Иқтисодий, Жиноят ва Фуқаролик ишлари бўйича вилоят ва туманлараро суд раислари фуқароларни қабул қилди.

— Фармонга асосланиб ўтказилган халқ қабулларида фуқаролар ўзларини қизиқтирган, қийнаётган саволларга жавоб ҳам олишмоқда. Бизга мурожаат қилаётганлар, асосан, яқна тартибдаги тадбиркор, хусусий корхона раҳбарлари бўлиб, улар ҳуқуқий билими етарли бўлмагани сабабли турли муаммоларга дуч келишмоқда, — деди Чирчиқ туманлараро Иқтисодий суд раиси Ашураҳон Ибрагимова.

Тадбир учун жиддий тайёргарлик қўрилгани, яратилган шароитлар қабулни кўнгилдагидек ўтказиш имконини берди. Қабулга келган бир онахон кўзларида ёш билан турганини кўрдик.

— Мен Раъно Эргашоваман. 2014 йил ўғлим 97-модда 2-қисм «Б» банди билан судланиб, 23 йил озодликдан маҳрум этилган, — деди у. — Турмуш, у жиноят қилган, аммо 23 йил кўп муддат, шунинг учун белгиланган жазога енгиллик сўраб келдим. Ҳозирда ўғлим Қорақалпоғистоннинг Жасълиқ деган жойида жазонини ўтқизди. Қўлдан қаттиқ пушаймон. У 29 ёшда, умрининг энг гуллаган даврини панжара ортида ўтказмоқда. Мана бундай сайёр қабул кўнгилда яна умид учқунини уйғотди. Худо хоҳласа, ўзимга керак бўладиган ҳуқуқий масалалар оламанд, деб келдим.

— Ташкиллаштирилаётган сайёр қабуллардан асосий мақсад — фуқароларнинг узоқини яқин, оғирини енгил қилиш, — дейди Тошкент вилоят, Юқори Чирчиқ Маъмурий суд раиси Анварбек Аминов. — Қолаверса, аҳолига қабул қилинаётган қонун ва фармонларнинг туб моҳиятини тушунириш, уларнинг ҳуқуқий маданиятини ривожлантириш билан бир қаторда муаммоларига ечим топишга қаратилган.

Бинобарин, бундай тадбирлар юртимиз аҳолисини ҳуқуқий онгини ўстириш, тушунмовчиликларга барҳам беришда муҳим аҳамият касб этади.

Ушбу қабул якунида жами 17 нафар фуқаро қабул қилиниб, мурожаатларнинг учтаси назорат тартибиде кўриб чиқиш учун рўйхатга олинди. Қолган 14 таси бўйича ҳуқуқий масалалар берилди.

Чўлпоний АҲМЕДОВА,
Мафтунахон СУННАТИЛЛАЕВА,
Ўзбекистон журналистика ва оммавий коммуникациялар университети талабалари.

Секторлардаги ҳақиқий аҳвол

ёхуд депутатлар нега жим?..

МАСЪУЛЛАР НИМА ДЕЙДИ?

«Сектор раҳбари ва ишчи гуруҳ аъзолари томонидан ижтимоий ҳимояга муҳтож, кам таъминланган, ишсиз фуқаролар, ногирони бор оилаларнинг алоҳида рўйхати шакллантирилиб, уларга амалий ёрдам бериш чоралари кўрилмоқда».

Хоразм вилоятидаги барча маҳаллий Кенгашлар сессияларида шаҳар ва туманларда ташкил этилган турт сектор томонидан жорий йил биринчи чорагида амалга оширилган ишлар юзасидан сектор раҳбарларининг ҳисоботлари тингланди. Қизиқ жиҳати, ҳамма ҳисоботларда юқорида келтирилганга ўхшаш бир хил жумлалар учрайди.

Аввало, Президент ташаббуси билан ҳудудларнинг секторларга бўлиниши ва штаблар ташкил қилиниб, уйма-уй юриш орқали фуқароларнинг муаммолари ўрганилаётгани айтиш мумкин бўлаётганини таъкидлаш лозим. Ишчи гуруҳлар аъзолари қатъий график асосида хонадонларни 180 кунда тўлиқ ўрганиб чиқиши режалаштирилган. Аммо сессиялар давомида секторлар раҳбарлари ҳисоботлари пайтида кўпи билан икки вароқ ҳажмида маълумот беришди. Гап ҳисобот

ҳажмида ҳам эмас, албатта. Лекин бир-бирига мисли эгизакдек ўхшашиб кетадиган ахборотларда эҳтиёжманд аҳолини ўйлантираётган муаммоларни ўрганиш ҳақида кўпи билан турт қатор маълумот келтирилгани таъбимизни бироз хира қилди.

Агарда ҳар бир секторга камидан ўн та маҳалла қириб, бу маҳаллаларда ўртача етти-саккиз ижтимоий ҳимояга муҳтож оила борлигини ҳисобга олсак, уларни ўйлантираётган муаммолар ҳам кам эмаслигини тушуниш қийин бўлмайди.

Шунингдек, ҳисоботларда аниқ рақамларни кўрмадик. Ҳолбуки, шаффофлик шароитида факт ва рақамларни яширишнинг ҳождати йўқ. Қисқа қилиб айтганда, сектор раҳбарларининг ушбу йилдаги илк ҳисоботлари ими-жимиде ўтди. Депутатларнинг масъулларга бирор савол билан мурожаат

қилмагани бизни ҳайратга солди. Ваҳоланки, ҳар бир сектор ҳудудида камидан 4-5 нафардан туман Кенгаши депутати фаолият олиб боради. Улар ҳудудлардаги вазиятни яхши билишади. Эҳтиёжманд оилалар билан кунора суҳбатда бўлади. Ҳар ҳолда бизнинг назаримизда шундай эди.

Юқоридагилардан икки хил хулоса чиқариш мумкин. Депутат ўзининг сайлов округидаги ҳақиқий аҳволни яхши билимади ёки сектор

бошлиғи бўлган масъул раҳбарларга қарши боришни истамайди, андиша қилади.

Қачонгача, деган табиий савол туғилади. Депутатларга муҳим вазиятлар берилиб, улардан қатъийлик, доимо халқ орасида бўлиш сўралаётган бир пайтда бу ҳолатни, лоқайдлиқни қандай тушунишга ҳайрон қоласан киши.

...Бир қараганда, сессиялардаги ҳисоботлар, шу ҳақдаги маҳаллий нашрлардаги ахборотларни ўқиб,

Шунингдек, ҳисоботларда аниқ рақамларни кўрмадик. Ҳолбуки, шаффофлик шароитида факт ва рақамларни яширишнинг ҳождати йўқ. Қисқа қилиб айтганда, сектор раҳбарларининг ушбу йилдаги илк ҳисоботлари ими-жимиде ўтди.

«Рости, катта хавотиримиз бор эди. Негаки, бу жуда кескин ўзгариш ҳисобланади.

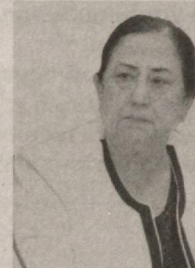
Савитр ШОТЎЛАНОВ оғани буюртмалар.

Боланинг ҳам ҳукуки бор

Бу масалада муҳим ўзгаришлар бўлади

МУНОСАБАТ

Бола ҳуқуқларининг кафолатлари тўғрисидаги Ўзбекистон Республикаси Қонунига кўра, ўн саккиз ёшга тўлмаганлар, яъни вояга етмаганлар бола ҳисобланади. Бола ҳуқуқларини муҳофаза этиш, уларнинг манфаатларини ҳимоялаш бизнинг жамоиятимизда ўта долзарб масалалардан бири.

Комила
КАРОМОВА,
Олий Мажлис
Қонунчилик
палатаси
депутати,
ЎзХДП
фракцияси
аъзоси.

Президентимиз томонидан қабул қилинган бола ҳуқуқлари кафолатларини янада кучайтиришга оид қўшимча чора-тадбирлар ҳақидаги қарорни ўқиган инсон бунга яхшироқ тушунади. Ушбу ҳужжат билан рўйхатда туриш жойи ва фуқаролигидан қатъи-назар, болаларга барча ижтимоий хизматлар қўрсатилиши белгиланди. Болаларнинг давлат органлари бевосита муносабатлари тўлиқ қўриб чиқиши кафолатланиши, бола тўлиқ муомала лаёқатига эга эмаслиги ва жавари билан бу турдаги муносабатларни кўрмасдан қолдиришга йўл қўйилмаслиги қайд этилди.

Шунингдек, 14 ёшга тўлган бола ўзининг таъминоти учун ота онадан ёқуд ота-онаси билан бирга яшашга қўйилган бўлса, бир вақтнинг ўзига ота-онанинг ҳар иккаласидан алимент ундириш тўғрисида даъво қўзғатишга ҳақиқ деб белгиланди. Конституциямизга мувофиқ ота-оналар ўз фарзандларини вояга еттунарлига қадар боқиб ва тарбиялашга мажбурдирлар.

Болаларни ҳимоя қилиш мақсадида судларга ариза билан мурожаат қилган даъвогар давлат бож ва бошқа тўловларни тўлашдан озод қилинади. Бу даъвогарнинг судга мурожаат этиш ҳуқуқини имтиёзли кафолатлади.

Жорий йил сентябрдан бошлаб «Бола ҳуқуқлари буйича вакил лавозими» жорий этилиб, эркаклар ва аёллар учун никоҳ ёши ўн саккиз ёш этиб белгиланади. Бу бироқнинг ёшларнинг оила қуришга бўлган масъулиятини ошириб, соғлом оилани шакллантиришга ҳисса қўшади. Иккинчидан, никоҳ ёшининг бир хил этиб белгиланиши аёл ва эркак тенг ҳуқуқлилигига асосланади.

Мамлакатимизда меҳр-мурувват, саховат каби қадриятлар ҳамиша эъзозланган. 2019/2020 ўқув йилидан бошлаб олий таълим муассасаларига абитуриентларни қабул қилишнинг умумий сонидан «Меҳрибонлик» уйи ва Болалар шаҳарчасининг битирувчилари бўлган чин етимлар учун қўшимча равишда бир фойзга давлат гранти асосида қабул квоталарини ажратиш тартиби жорий этилиши белгиланади.

Бола ҳуқуқлари масаласида қонун ижодкорлиги фаолияти ҳам таъминланади. Ҳужжатда етим болалар ва ота-она қарамоғидан маҳрум бўлган болаларни ижтимоий ҳимоялаш тўғрисидаги қонун лойиҳасини ишлаб чиқиш, шунингдек, Жиноят кодекси ва Ҳуқуқбузарликлар профилактикаси тўғрисидаги қонунга керакли ўзгариш ва қўшимчалар киритилиши кўтилмоқда.

Бу режалар, бу эзу ишлар замирида тоза ният, улуг ғоя мужассам. У ҳам бўлса, болаларнинг кўнглини ўқитмаслик, уларга имконият ва шароит яратиш беришидир.

Ўзбекистон ХДП ташаббуси билан

Китобхонлик тадбирлари

Алишер Навоий номидаги Ўзбекистон Миллий кутубхонаси катта залида партия Марказий Кенгаши томонидан маданий-маърифий тадбир ўтказилди.

Давра суҳбатда сўз олганлар китобхонлиқ тартиб-таътиб тадбирлар қанча қўлайса, шунча яхши бўлиши таъкидлашди. Иштирокчилар ўртасида интерфасул услубда савол-жавоб ўтказилди. Унда тарихий, бадиий, илмий ва мантикий йўналишдаги саволлар ўртага ташланди. Фаол иштирокчи ёшларга Ўзбекистон ХДП томонидан эсдалик совғалари топширилди.

Шундан сўнг кутубхона бўйлаб саёҳат уюштирилди. Илгит-қизлар Алишер Навоий номидаги Ўзбекистон Миллий кутубхонасининг фаолияти ҳамда унинг ноб китоблар фонди билан яқиндан танишди.

Суҳбондор ёшлари, Саросий туманидаги 1-умумтаълим мактабда китобхонлик бағишланган тадбир ҳам қизиқарли ўтди.

Мақтабимизда 860 нафарга яқин ўқил-қиз таълим-тарбия олади. — дейди мактаб директори, ЎзХДП аъзоси Эркиной Мухторова. — Уларга 62 нафар устоз ва мураббий тахсил бермоқда. Қисқа даврда ўқув босқичи реконструкция қилиниб, замонавий жиҳозлар келтирилди. Спорт зали ва йилда машғулотлар майдончаси ёшлар ихтиёрида. Илгиридан ортқ фан тўғрисидаги ишлар турбиди.

Китоб мутлоаси ва китобхонлик маданиятини оширишда шу каби тадбирларнинг ўрни бекиб, — давом этади Саросий туман Кенгашидаги Ўзбекистон ХДП гуруҳи аъзоси Шокиржон Мирзаев. — Кимдир уч-тўртта китоб соғва қилган бўлса, бошқалари саксон-юзтагача тўхфа ҳозирлагани кўпчилигини ҳурсанд қилди. Байрам давомида мактаб кутубхонасига 1 минг 800 тага яқин китоб топширилди ва уларнинг сони қарийб тўрт мингга етди.

Ўз мухбирларимиз.

Инфляцияни пасайтиришга имконимиз борми?..

Давлат дастури ижроси бўйича ҳукумат аъзоларининг ҳисоботи эшитилди

ОЛИЙ МАЖЛИС ҚОНУНЧИЛИК ПАЛАТАСИДА

Ўзбекистон ХДП фракциясининг йиғилишида жорий йилга мўлжалланган Давлат дастурининг биринчи чорак якунлари бўйича ижроси ҳақидаги ҳисобот дастлабки тарзда кўриб чиқилди.

Йиғилиш давомида Давлат дастурининг ижроси бўйича амалга оширилган ишлар юзасидан Бош вазирнинг ўринбосари, Молия вазири Жамшид Қўчқоров ҳисобот берди.

— Ҳисобдорлик ҳар бир раҳбарни ҳушёрликка чорлайди, — деди у. — Ўз фаолиятимизга минг бор назар ташлаб, ҳақиқий баҳони олиш имконини беради.

Ҳисобот даврида мамлакатимизда иқтисодиётнинг барқарор ўсиш суръатлари ва макроиқтисодий барқарорлик, хорижий инвестицияларни жалб қилиш, жозибдор инвестиция муҳитини яратишга эришилди. Ялпи ички маҳсулотнинг ўсиш суръати 5,3 фоизга, хусусан, саноат соҳаси 6,8 фоизга, хизматлар қўрсатиш ҳажми 11,1 фоизга, чакана савдо айланмаси 5,9 фоизга ва қишлоқ ҳўжалиги 2,5 фоизга ўсган.

Давлат бюджетининг 2019 йил биринчи чорагидаги даромадлари 23,0 триллион сўм, харажатлари эса 24,1 триллион сўмни ташкил этиб, ўтган йилнинг ушбу даврига нисбатан мос равишда 1,6 ва 1,7 баробарга ошган.

Ижтимоий инфратузилма объектларини молиялаштириш бўйича биринчи чорак давомида умумий қиймати 3412,2 миллион АҚШ доллари бўлган 32 та ишлаб чиқариш ва ижтимоий тузилма объектлари ишга туширилиб, 1806 та янги иш ўрни яратилди.

Жорий йилда инвестиция дастури доирасида жами 1 213 та ижтимоий соҳа объектларини қуриш, реконструкция қилиш ва капитал таъмирлашга 3,8 триллион сўм миқдорда маблағ ажратилиши белгиланган. Жумладан, соғлиқни сақлашга 972,3 миллиард сўм, умумий ўрта таълим муассасаларига 975 миллиард сўм, мактабгача таълим муассасаларига 1 654 миллиард сўм маблағ йўналтирилди.

Мактабгача таълим соҳасини ривожлан-

тиришга қаратилган тадбирлар натижасида биринчи чоракда болаларни қамраб олиш даражаси 38,4 фоизга етказилди. Бу кўрсаткич ўтган йили 37,7 фоиз эди. Шунингдек, таъриба-синов тарикасида Қорақалпоғистон Республикаси, Фарғона вилояти ҳамда Тошкент шаҳрида болаларни бошланғич таълимга бир йиллик тайёрлаш учун жами 486 та мажбурий бепул гуруҳлар ташкил этилиб, 11,1 минг нафар 6 ёшли бола қамраб олинди.

Айни вақтда кўпчиликни инфляция даражаси қизиқтириши табиий. Инфляция даражаси ўтган йилги кўрсаткичга нисбатан у қадар ўзгармайди. Аммо бунга мувоzanатда ушлаш учун маълум ҳаракатларни амалга ошириш лозим бўлади. Ўрни келганда айтишим керакки, инфляцияни кескин пасайтириш имконига ҳам эга эмасмиз.

Яқин-яқингача иқтисодий ўсиш моделини «ёқилгиси», айлантурувчи кучи икки омилга асосланган. Биринчиси, қишлоқ ҳўжалиги маҳсулотларига нархни кам белгилаш ва бу орқали саноатда фойда яратилиб, иқтисодий ўсишга эришилган. Иккинчидан, энергетика ресурсларига нархни паст белгилаш ва йиллар давомида нархни ўзгартирмаслик ҳисобига амалга оширилган. Шу билан бирга нефть-газ, энергетика, қишлоқ ҳўжалиги соҳаларига инвестицияга бўлган дефект кескин ошиб кетган. Бунинг оқибатида охириги йилларда республикамизнинг аксарият ҳудудларига газ, электр энергияси етказиб бериш билан боғлиқ муаммоларга дуч келинган. Яна қайсидир ҳудудда ер шўрланган. Бугунги кунда мазкур муаммолар кетма-кетликда бартараф этилмоқда.

Нарх-наволар ўртасидаги диспропорцияларни тўғрилаш лозим бўлади. Бу албатта кўпчилиikka ёқмайди. Шу масалада ҳам депутатлардан ёрдам сўраб, аҳоли ўртасида тушунтириш ишла-

рини олиб боришда кўмаклашишини истардик. Жаҳон экспертларининг фикрига кўра, инфляция даражасини ушлаб туришда иқтисодиётга берилаётган кредитлар ҳажми ўсишини чеклаш ҳам муҳим ҳисобланади. Бу кўрсаткич ўтган йилда 52 фоизни кўрсатган.

Жорий йилдан янги Солиқ концепцияси амалга киритилди. Кўпгина маъноси йўқ солиқлар бекор қилинди, ставкалар қамайтирилди. Қисқа қилиб айтганда, адолатли солиқ тизими-га ўтилди. Рости, катта хавотиримиз бор эди. Негаки, бу жуда кескин ўзгариш ҳисобланади. Аммо натижа қўтилганидан ҳам яхши бўляпти. Ўтган йилда қўшилган қиймат солигини тўловчи субъектлар бор йўғи 7 мингта эди. Қолганлари эса ягона солиқ тўловини тўларди. Жорий йил янги солиқ тизимига ўтилаётганда ҳисоб-китобларга кўра, 17 минг корхона қўшилган қиймат солигини тўлаши қўтилган. Биринчи чорак натижаларига кўра, уларнинг сони 25 мингтага, апрель ойига келиб эса 31 минг, умумий ҳисобда 38 мингтага етди.

Солиқ тўлаётган деганда, баъзан «қулоқни кесадиқан гапдек» туйилади. Жойларда қўшилган қиймат солигининг мазмун-моҳияти афзаллигини тушунтириш ишларини янада кўпайтирсак, кўпроқ натижага эришишимиз мумкин. Мана шундай тадбирлар натижасида 2 мингта яқин корхона ўз хоҳиши билан шу солиқ турига ўтти истагини билдирди.

Ҳисобот давомида хорижий инвестицияларни жалб этиш, республикамизнинг турли ҳудудларини иқтисодий томондан ривожлантириш масалаларига ҳам алоҳида эътибор қаратилди. Қамчилик ва муаммоларни бартараф этиш ҳақида ҳам сўз борди.

Шундан сўнг депутатларни қизиқтирган саволларга Жамшид Қўчқоров ва ҳукуматнинг бошқа аъзолари жавоб беришди.

Савол:

— Бугунги кунда аҳолининг бўш турган маблағлари ҳажми юзасидан Ҳукуматда аниқ таҳлилий маълумотлар борми? Бу маблағларни иқтисодиётга фаол жалб этиш, яъни, ички инвестицияни ривожлантириш бўйича қандай чоралар кўрилмақда?

— Бизда хусусий мулкка ҳурмат азал-

азалдан мавжуд, аслида шундай бўлиши ҳам керак. Мутахассислар фикрига кўра, бугунги кунда хуфёна иқтисодиётда 30 миллиард АҚШ доллари тенг маблағ айланади. Йилига чет элда меҳнат қилаётган фуқароларимиздан 5 миллиард АҚШ доллари яқин маблағ банк ҳисобларига келиб тушмоқда. Тахлилларимизга кўра, бугунги кунда аҳолининг бўш турган маблағлари умумий ҳажми тахминан 10 миллиард АҚШ долларини ташкил этади...

Савол:

— «Ҳар бир оила — тадбиркор» дастури бўйича аҳолида ишонсизлик пайдо бўлмоқда. Тадбиркор иш бошлайман, деб банкка мурожаат қилганда, лимитни боҳона қилиб, кредит беролмасликларини айтишяпти. «Марказ ҳал қилади», дея турли вақтлар келтирилмоқда. Банк ходимларининг тадбиркорларга муомаласи ҳам табиин бироқ хира қилипти. Шу масалада нима дея оласиз?

Жавоб:

— «Ҳар бир оила — тадбиркор» дастурига масъул шахсман. Ўтган ҳафтада шу масалада барча вилоятлардаги масъуллар иштирокида селектор ўтказдик. Албатта, муаммолар йўқ, дея олмайман. Лекин бажарилаётган ишларни ҳам унутмаслик керак. Келинг, депутатлар билан бирга шахсан ўзим ва масъул шахслардан бир жамоа тузасак. Дастлаб уч вилоятни танлаб, шу дастур бўйича давра суҳбатини ўтказсак. Жойларда аҳоли дуч келаётган муаммоларни ўзларидан эшитиб, масала ечимини биргаликда ҳал қилишга уринсак, мақсадга мувофиқ бўларди.

Шу вақтга қадар мазкур дастур доирасида 700 миллиардга яқин кредит берилди. Бунинг кам ёки кўпчилигини ҳеч қим айтолмайди. Энг асосийси, унинг самарадорлигини таъминлашимиз лозим, деб ўйлайман.

Депутатлар томонидан Давлат дастурининг кейинги чоралардаги ижроси натижадорлигини ошириш борасида таклиф ва тавсиялар берилди. Ҳисобот якунлари бўйича фракциянинг қарори қабул қилинди.

Махлиё АЛИҚУЛОВА,
«Ўзбекистон овози» мухбири.

9 май – Хотира ва қадрлаш куни

Ёши улуғларга эътибор ва ғамхўрлик

Президентимизнинг жорий йил 23 апрелдаги «Иккинчи жаҳон уруши қатнашчиларини рағбатлантириш тўғрисидаги фармони ҳамда «Хотира ва қадрлаш кунига тайёргарлик қилиш ва уни ўтказиш чора-тадбирлари тўғрисидаги қарори ижроси бўйича жойларда кенг қўламли ишлар амалга оширилмоқда.

«Аждодларни хотирлаш — муқаддас қадрият», «Эътибор ва ғамхўрлик — инсоний бурч» шioriлари остида ўтаётган ушбу тадбирлар замирида кексаларни, айниқса, Иккинчи жаҳон уруши қатнашчиларини қадрлаш, уларга ҳурмат ва эҳтиром қўрсатиш, ўтганлар хотирасини ёд этиш, халқимиз осойишталиги йўлида қўрсатган қаҳрамонликларини эътироф этиш ва ёшлар ўртасида кенг тарғиб қилиш мужассамдир.

Ўзбекистон Республикаси ИИВ Ёнгин хавфсизлиги институти профессор-ўқитувчилари ва курсантлари томонидан ҳам 9 май — Хотира ва қадрлаш куни муносабати билан қатор тадбирлар ўтказилмоқда.

Куни кеча институт жамоаси Ўзбекистон фахрийларининг ижтимоий фаолиятини қўллаб-қувватлаш «Нуроний» жамғармаси билан ҳамкор-

ликда пойтахтимиз — Тошкент шаҳри туманлари ҳамда Тошкент вилоятининг бир гуруҳ офицер ва курсантлари келганидан бениҳоя қувониб кетдим, — дейди Янгийўл тумани, «Намуна» маҳалласи, Баҳор кўчасидаги 36-уйда яшовчи Иккинчи жаҳон уруши қатнашчиси Қамол ота Рихсибоев. — Гуёки мени яқиндан билладиган қариндошларимдек меҳрибонлик билан ҳол-аҳвол сўраганидан кўнглим тоғдек кўтарилди. Улар аввало мени байрам билан табриклашди ва шон-шараф лентасини кўксимга тақиб қўйишди. Сўнгра ҳовлимизга турли мевали, манзарали дарахтлар ҳамда гул ва сабзавот қўчатларини экишга киришиб кетишди.

Мен шу йил сентябрь ойида 93 баҳорни қарши оламан, ҳозир 27 нафар набира, 41 нафар чевара ҳамда 2 нафар эвараларим ардоғидаман. Биз кексаларга қўрсатилаётган

эътибор учун миннатдормиз. Ғамхўрлик умримизга умр қўшмоқда. Барчаси учун давлатимиздан миннатдормиз. — Ҳарбий либосдаги ёш навиқрон курсантларни кўриб ёшлим ёдимга тушиб кетди. Институт ректори Нуриддин Норматов ёнмага ўтириб суҳбатга тортиб, отанам, биз сизни хонадонингизга 9-май Хотира ва қадрлаш куни байрами муносабати билан табриклаб, сизнинг дуоларингизни олиш учун келдик, деди. Жуда қувондим, раҳмат уларга —

дейди Янгийўл тумани, «Гулистон» маҳалласи, Н.Авазов кўчасидаги 2-уйда истиқомат қилувчи Иккинчи жаҳон уруши қатнашчиси Ортиқали ота Нишонбоев. — Мен бу йил 96 ёшга кирдим. 5 нафар фарзандим бор, ҳаммаларини уй-жойли қилдим. Худога шукр, 40 нафарга яқин набира, 20 нафардан ортқ чевара ва 10 нафарга яқин эварам бор.

Президентимизнинг биз қарияларга қўрсатаётган ғамхўрликларини, мамлакатимизда бўлаётган ишлар-

Тоштемир ХУДОЙҚУЛОВ,
«Ўзбекистон овози» мухбири.

Бизникиларда эса на танк бор, на самолёт. Фақат тўплар бор эди.

Уни Пискентда Абдурахим дўхтир дейишарди. Ота салкам ярим аср бир жойда — туман пахта тозалаш заводи тиббиёт бўлимида ишлади. 80 ёшдан ошганда ҳам унинг уйда тинчиб ўтирганини ё чойхонада улфатчилик қилганини ҳеч ким кўрмаган. Фарзандлари «Ота, қўйинг шу ишингизни, яна чарчаб қолманг», — дейишса, «биринчидан ҳаракат бу — саломатлик, иккинчидан, завод одамлари ўзимга ўрганишган-да, қувватим борида ўшаларга кўмаклашай», — деб жавоб берарди. Шунақа одам эди у. Ўзи қолиб, бошқаларнинг ташвишига шерик эди. Лекин ноҳақликка, адолатсизликка тоқати йўқ эди...

9 май — Хотира ва қадрлаш куни

«Уруш мени қаритди, болам...»

Ғалаба байрами эди. Отахондан ҳаёт йўли, уруш хотиралари ҳақида сўзлаб беришни сўрадим. Абдурахмонов Абдурахим отага ўтишни эслаш, қонли жанглари хотирлаш оғир эди. У кўзларини бир чегга тикиб, узоқ жим қолди. Сўнг охира гап бошлади: — Мен 1938 йили Тошкент шаҳридаги тиббиёт техникумини битириб, бир неча ой фельдшер бўлиб ишлагач, ҳарбий хизматга қақирдим. Киев вилоятининг Смела шаҳридаги полкда хизмат қилдим. Фин урушида бўлдим. 1940 йилнинг ноябрида уйга қайтдим. 1941 йил май ойида уйландим. Уруш бошланди. Икки йил ҳарбийда бўлиб, жангларда тажриба орттирган эдим. Биринчилар қатори яна фронтга кетдим. Мен-ку, ҳар қалай техникумини битирган, рус тилини яхши билардим. Уруш ҳақида тасавури бўлмаган содда ҳамюртларимни ёғоч милтиқда машқ қилишга қўйишди. Лекин

уларнинг кўпчилиги дастлабки кунларданок душман ўқига нишон бўлишди. Жанг майдонларида бошсиз, қўл-оёқсиз, айқаш-уйқаш бўлиб ётган мурдалар, дарахтларга осиб кетилган жасадлар ҳар қандай одамни ларзага соларди. Дастлаб Туркманistonнинг Мари шаҳрида дивизия санбатиди тиббий-транспорт взвод командири бўлдим. Орадан бир неча ой ўтиб, Калининда, Москва яқинидаги 9-гвардиячи дивизияда хизмат қилдим. Москва вилоятининг Истра шаҳрида яраланиб, госпиталга тушиб қолдим. Уруш-ку, даҳшат. Лекин дунёда урушдан-да даҳшатлироқ, госпиталлардаги азоблардан-да азоби — бу юраклардаги оғриқлар, руҳий тушқунликлар эди. Тонг азондан душмanning бомбардирмончи самолётлари ишга тушарди. Изидан танклар, кейин пиледалар бостириб келаятган душманга биргина милтиғ, «Максим-ка» пулемёти билан қарши туриш... Бизникилар кун бўйи жанг қилиб чекинишарди. Тунда нафасни ростлаш қаёқда? Оқоп қазирдик. Бизникиларда эса на танк бор, на самолёт. Фақат тўплар бор эди. Аммо бир суткада тўрт марта отишга рухсат берилган. Пиледалар 50 метрга, танклар 200 метрга яқин келгунча ўқ узишга ҳақимиз йўқ эди. Бирорта ҳам снаряд бекор кетмаслиги керак. Бир отишда уролмадингми — икки томонлама бахтсизлик. Ҳам снаряд беқор кетди, ҳам турган жойингни сездириб қўясан. Сени ҳам осмондан, ҳам ердан уришарди. 41-йилнинг охирида Москва мудофасида — Волоколамск, Истра, Роза шаҳарларидаги жангларда қатнашганман. Рокоссовский кўмондонлик қилган бизнинг 16-армия биринчи бўлиб душмани Истра шаҳридан Смоленскка қадар улоқтириб

ташлаган. 42-йилнинг июлида бизни қамалдаги Ленинград шаҳрига Ладога кўли орқали киритишди. Бу шаҳарда кўрган кунларимизни ҳеч кимнинг бошига солмасин. Қамалда икки марта контузия бўлиб, даволаниб чиқдим. Учинчи марта ҳаво ҳужуми пайтида ярадорларни олиб чиқаётганимда мени тупроқ остидан қавлаб олишибди. Кейин яна госпиталь... Ленинград қамалидан сўнг бизни Москвага — Бош кўмондонлиқнинг резерв қисмига юборишди. 1-танки армиянинг 31-корпуси, 384-авторота-дириб қўясан. Сени ҳам осмондан, ҳам ердан уришарди. Отахоннинг ёлғиз бисоти — кичкина кўтида сақланаётган, ҳар бири утган кунларидан ҳикоя қилувчи ҳужжатларга кўз югуртираман. «Қизил Юлдуз» ордени, «Ленинград мудофааси учун», «Москва мудофааси

учун» медаллари. Унда бу каби нишонлардан 18 та. Лекин Абдурахим ота уларни қамдан-кам тақарди. Байрамларда, ҳар икки-уч йилда Москвага — қурулдошлар учрашувига таклиф этилган пайтлардагина. Мўъжазгина архивдаги сарғайиб кетган суратлар, жанговар дўстларининг манзиллари, яна қанча-қанча тарихий ҳужжатлар... Уларнинг барига отанинг номи битилган. Абдурахим отанинг бир одати бор эди: фарзандлари, набиралари билан кўришганда, бошқалардек кафтини кафтига урмасди — бағрига босиб, пешонасидан ўлиб қўяра ва дуо қилар эди. Ҳалол инсон тарбиясини олган фарзандлар ҳам эндиликда оталари каби файзли хонадонларнинг соҳиблари бўлишди. Тўхтамурод ҲАСАНБОВ, журналист.

ХАЛҚАРО ТАЖРИБА

Кейинги йилларда дунёнинг энг рейтинг баланд бўлган олий даргоҳларида фаолият кўрсатаётган профессор-ўқитувчилар Ўзбекистонга келиб, турли олий ўқув юртларида талабаларга сабоқ бермоқдалар. Ўтган йили дунё рейтингда 100 таликка қирадиган АҚШнинг Хофстра университетидан келган Александр Наймарк Марказий Осиё археологияси ҳақида, Чехиянинг Карлово университетидан келган профессор Анна Августинова археологияда географик ахборот тизимлари фанидан талабаларга сабоқ берганди.

ОКСФОРД, МАДРИД, ХОФСТРА, КАРЛОВО университетлари олимлари Ўзбекистон Миллий университети талабаларига дарс ўтмоқда

Хесус Хил Фуенсанта — мадридлик олим. У яқинда Ўзбекистон Миллий университети тарих факультетининг археология йўналишида ўқиётган 1-2-курс талабаларига инсон эволюцияси ва олд тарих фанидан маърузалар ўқиди ва амалий машғулотлар ўтди. — 2018 йили Испаниянинг Мадрид автоном университети ходимлари билан археология йўналиши бўйича тажриба алмашишга келишган эдик, — дейди ЎЗМУ тарих факультети декани ўринбосари Отабек Мўминов. — Бу таълим даргоҳи дунё рейтингда 186 ўринда туради. Ушанда жаноб Хесус талабаларимизга археологик давлат тадқиқотлари ва топилмаларига ишлов бериш фанидан дарс берди. 2019 йил апрель ойида эса Мадрид автоном университети ва Ўзбекистон Миллий университети ўртасида 2021 йилгача мўлжалланган шартнома имзоланди ва жаноб Хесус яна талабаларга сабоқ беришга келди. Шартномада талабалар алмашишуви, испан археологларини археологик тадқиқотларга жалб қилиш ҳам қўзда тутилган. Кафедра аъзолари билан яқиндан танишган олим ёш ўқитувчимиз Ҳикматжон Фармоновга илмий раҳбар бўлди. РНД диссертациясини ёқлаш учун мавзу берди. Хесус сентябрь ойида яна Ўзбекистонга қайтади. Қаршининг энг қадимги ўрнида жойлашган Эрхурмо ёдролгида факультетимизнинг археология кафедраси профессор-ўқитувчилари ва талабалари Мадрид Автоном университети профессор-ўқитувчилари билан биргаликда 5 ҳафтalik халқаро археологик дала тадқиқотларини ўтказишди. Аини дамба тарихининг манбашунослик фани бўйича дунё рейтингда биринчи ўринни эгаллаб турган Буюк Британиянинг Оксфорд университетидан таъриф бюрган олим дарс бермоқда. Улар 3 ой давомида талабалар билан бирга бўлади. Бундай ҳамкорликлар ўз-ўзидан яхши самара беради, талабаларимизнинг тил ўрганишга бўлган қизиқишини янада оширади. Хорижий ўқитувчилар бераётган сабоқ туфайли талабаларимиз турк, испан ва инглиз тилларини ҳам ўзлаштириб боришапти.

Барчиной ҲАМИДУЛЛАЕВА, ЎЗМУ журналистика факультети талабаси.

МАТБУОТ АНЖУМАНИ

Миллий матбуот марказида Туризмни ривожлантириш давлат қўмитаси фаолиятининг жорий йил биринчи чораги натижалари ҳамда ёшларнинг туризм соҳасидаги бизнес ташаббусларини (Старт-ап) қўллаб-қувватлаш мақсадида ташкил этилган ёшлар ўртасида туризм соҳасидаги энг самарали бизнес лойиҳалар танлови ғолибларини тақдирлаш маросими бўлиб ўтди.

Туризм бизнес лойиҳалари муаллифлари аниқланди ва тақдирланди

Тадбирда аввало мамлакатимизга келган хорижий ва маҳаллий сайёҳлар сони, туризмни ривожлантириш борасидаги ҳуқуқий асослар, хавфсиз туризм концепциясини таъминлаш борасида олиб борилаётган ишлар тўғрисида маълумотлар берилди. — Жорий йил биринчи чорагида мамлакатимизда 2 мингдан зиёд хонага эга 40 та меҳмонхона қуриб битказилди, — дейди Қўмита раисининг биринчи ўринбосари в.б. Ўлугбек Қасимхўжаев. — Бугунги кунда Ўзбекистонда жами 21 минг 300 хонадан иборат 966 меҳмонхона фаолият қилоради. Йил охиригача тахминан 7 минг хонага эга 140 та янги меҳмонхона қурилиш кўзда тутилмоқда. Агар 2017 ва 2018 йилларда хоналар сони 4 ва 5 фоизга ошган бўлса, 2019 йилда эса 37 фоизгача ортиши кутуломоқда, бу эса меҳмонхоналарда жойлар етишмаслиги муаммосини деярли ҳал қилади. — Президентимизнинг 2018 йил 7 февралдаги ички туризмни жадал ривожлантиришни таъминлаш чора-тадбирлари тўғрисидаги қарориди ҳисобланган туризм соҳасидаги тадбиркорлик фаолиятига кенг жалб этиш курабатиб ўтилган эди, — дейди Қўмитанинг инновациялар жорий этиш ва смарт-туризм бўлими бошлиғи Иброҳим Барноев. — Шу боисдан ёшларнинг туризм соҳасидаги бизнес ташаббусларини (Старт-ап) қўллаб-қувватлаш мақсадида туризм соҳасидаги энг самарали бизнес лойиҳалар танлови эълон қилинди. Танловнинг биринчи bosқичида танлов иштирокчилари тақдим қилинган бизнес лойиҳалар махсус комиссия томонидан кўриб чиқилди ва бизнес лойиҳанинг қуйидаги жиҳатларига эътибор қаратилди: Танлов иштирокчиси томонидан тақдим этилган лойиҳанинг туризм соҳасидаги давлат сийосатининг устувор йўналишлари нуктаи назаридан долзарблиғи, иштирокчиларнинг бозор конъюктураси, туризм бозорининг ўзига хослиги ва республиканинг туризм маъсумини инноватлаш олган ҳолда хорижий туристларни Ўзбекистонга жалб қилиш бўйича таклифларининг асосланганлиги ва амалга ошириш мумкинлиги, лойиҳага қўйилган мақсадларга эришишнинг механизм ва воситалари, лойиҳа харажатлари сметасининг пухта ишлаб чиқилганлиги асосланганди. Иккинчи bosқичида биринчи bosқич якуни бўйича саралаб олинган иштирокчилар ўз бизнес лойиҳаларини махсус комиссия олдида тақдимот қилди ва лойиҳага оид саволларга жавоб берди. Натижада, комиссия томонидан танлов мезонлари асосида 3 нафар иштирокчининг бизнес лойиҳаси қўллаб-қувватлаш мақсадида танлаб олинди. Тадбир доирасида ғолибларга ўз лойиҳаларини амалга ошириш учун қўмита томонидан тегишли шартлар асосида энг кам иш ҳақининг 250 (икки юз эллик) баробаригача бўлган миқдорда пул муқофотлари топширилди.

Тоштемир МУРОД

ПРЕСС-ТУР

2019 йилнинг 1 апрель ҳолатига кўра, «Агробанк» АТБ томонидан ажратилган инвестицион кредитлар қолдиғи 4 триллион 974 миллиард сўмни ташкил этди. Ушбу кредитлар саноат, қишлоқ хўжалиғи, қурилиш ва транспорт, моддий-техник таъминотига ҳамда иқтисодийнинг бошқа соҳаларига йўналтирилди. Мазкур ишлар билан таништириш мақсадида ОАВ ходимлари учун пресс-тур ташкил этилди.

Биринчи манзил Тошкент вилояти, Оққўрғон туманидаги «Maxim gold tex» АЖ бўлди. 132,7 миллиард сўм миқдоридидаги «Агробанк» кредити ҳисобидан фаолиятини бошлаган мазкур корхона пахта толасидан калава ип ишлаб чиқаришга ихтисослашган. 2018 йилда 51 миллиард сўмлик калава ип ишлаб чиқарилган. Бугунги кунда 250 ишчи меҳнат қилаётган «Maxim gold tex» маҳсулотлари икки бозордан ташқари хорижга ҳам чиқаришмоқда.

Оққўрғондан Паркент тумани томон юрдиқ. «Lalaku» гигиеник маҳсулотлари тайёрланадиган «Soft gigienik» МЧЖ фаолияти билан танишдик. Корхонада йилга 2 миллион дондан зиёд болалар гигиеник воситалари ишлаб чиқарилаётган экан. — 2009-2010 йилларда бизнес режамизни олиб, баъзи бир банкларга борганимизда бизга ишонилмаган эди, — дейди «Soft gigienik» МЧЖ муассиси Ҳабибулла Абдиев. — «Агробанк»дагилар эса бизга 395 минг АҚШ доллари миқдоридида кредит беришди. Қийрайдя иш бошладик, барчаси режа асосида кетаётганди, секин-аста кредитнинг бир қисмини ҳам тўладик. Кейинчалик кичкина ўлим бизнесини кенгайтириш учун банкдан 970 минг АҚШ доллари миқдориди яна қарз олди.

Шундан сўнг фаолиятимизни Паркентда давом эттирдик. «Lalaku» 3-4 йил аввал бизни бозорда умуман йўқ эди. Танишларим Ўзбекистон бозоридида болалар гигиеник воситаларига талаб кам бўлади, ишни бошлашдан аввал яхшилаб ўйлаб кўр, деб айтишганди. Ҳозирги кунда маҳсулотларимиз хорижидида арзон, маҳаллий маҳсулотлар билан бир хил нархда. Лекин бошқаларга қараганда бир мунча қулайликлари бор бўлиб, материалли тўқиб чиқарилган. Ишлаб чиқариш жараёни жуда ҳам мураккаб, лекин бола ва онага шунга яраша қулайликлар яратди. Мазкур болалар гигиеник воситалари учун дарахтдан олинган пахта хомашёсини ишлатамиз. Бундай пахта Бразилия, АҚШ, Таиландда етиштирилади. Ўзгани пахтасида сув тушса бир жойда тўпланиб қолади,

«АГРОБАНК» КРЕДИТЛАРИ ЎЗАРО ИШОНЧГА, янги иш ўринлари яратилишига хизмат қилмоқда

тарқалмайди. Лекин ёғочни пахтаси шимувчан бўлади. Шунинг учун гигиеник ишларда ёғоч пахтасидан фойдаланилади. Бир грамм миқдоридидаги 100 грамм сув шимиб оладиган материалли бор. Уни сиқангиз ҳам сув қайтиб чиқмайди, ушбу маҳаллий Франциядан олиб келамиз. Маҳаллий маҳсулотлардан фойдаланиш бўйича ҳам изланишлар олиб бораёلمиз. Яқинда маҳаллий клейлардан намуналарни лабораторияга жўнатдик. Банкларнинг кредит бўлимларида ўз фикрига эга, таҳлил қила оладиган мутахассислар фаолият кўрсатиши керак, деб ўйлайман. Сабаби кредит олувчини мақсадини тушунадиган, келажакини баҳорат қила оладиган, бир сўз билан айтганда, одам ажратадиган бўлиши лозим. Ана шунда кредит муаммога айланмайди. Мақсадли сарфланади. Иш ўринлари қўлайди. Ҳар икки томон учун ҳам манфаатли бўлади. Албатта, мен ҳам фойда кўрганман, вақтида фоизини ҳам тўлаганман. Бугун 10-15 миллиард АҚШ долларлик олди-соттимиз ҳам банк орқали бўляпти, банкни хизмати борми, даромадини оляпти, бу пул айланмаси. Банк ўз ресурсини керакли жойга ишлатиши керак. Шунда банкнинг режаси бажарилади, бойиёди. Агар банк ишини тўғри йўлга қўймаса, пул айланмаси қамаяди, қотиб қолиб, фақатгина пул сакловчи вазифасини бажаради. Пулни айлантириш учун кредитлар бериб, одамларни уйғотиб, ишга солиш керак. Кредитдан мақсад нима? Бир фуқарони

Шаҳбоз САИДОВ, «Ўзбекистон овози» муҳбири.

Агар фермер шартнома шартини бажариб қўйса, кейинги босқич ишларига ўтиш учун сунъий тўсиқларга нима ҳожат бор?

Давлат мард келса, деҳқон ҳам кам

келмайди

Андижонлик фермерлар қишлоқ хўжалигини мажлисбозлик, маъмурий буйруқбозлик билан ривожлантириб бўлмаслигини айтишмоқда

ДОЛЗАРБ МАВЗУ

Қишлоқ хўжалиги — миллионлаб юртдошларимизни банд қилиб турган энг улкан тармоқ. Бу соҳада ҳар қандай қарор, ҳар бир тадбирни деҳқон билан бамаслаҳат қилмасдан яхши натижага эришиш мумкин эмас. Лекин, афсуски, ернинг қалби, соҳанинг дардини биладиган заҳматкаш инсонлар билан кам гаплашяпмиз, йиғилишларга чақириб, кўп ақл ўргатяпмиз, уларни ҳам эшитиш кераклигини эсдан чиқариб қўяпмиз. Мухбиримиз Андижон вилоятига хизмат сафари чоғида фермерлар, қишлоқ хўжалигида «эти қотган» деҳқонлар билан суҳбатлашди.

Баҳодиржон РАҲИМОВ,
Андижон туман «Нафосатли дала равнақи» фермер хўжалиги раҳбари, Андижон туман Кенгашидаги Ўзбекистон ХДП гуруҳи аъзоси:

— Опти йилдан бери фермер хўжалиги раҳбариман. Бугунга келиб, англаганим шуки, фермер меҳнатдан кўркмаслиги керак. Ҳа, айнан кўркмаслик. Чунки меҳнатдан қочиш бошқа, меҳнатдан кўрқмас бошқа. Ер эгаси меҳнатдан кўрқмаса, яратадиган, яшнатадиган, боийдиган, бойидади. Чунки ер ҳамма, оламдаги барча жонзотни боқадиган. Осмонда учиб юрган қушларни, кўрт-қумурсқани, ҳаттоки океандаги баликларни ҳам ер тўйдирди. Шунинг учун ерни эъзозлашимиз, у билан тиллашиш керак, десам баландпарвоз гапдек эшитилиши мумкин. Лекин ерни севмасак, қадрламасак, қандай оламшумул режалар ҳақида ўйламайлик, беришми икки бўлиши қийин.

Айтиш кераки, орамизда соҳага адашиб кириб қолганлар ҳам йўқ эмас. Масалан, бир кемани тасаввур қилинг. Унда турли одамлар бор. Кимдир у қироққа, кимдир бу тарафга нимадир олиб ўтади. Кемани чиқариш ҳамнинг бир мақсади бор. Лекин булар нима қилар экан, деган қизиқиш билан қўзатиб турганлар ҳам учраб туради. Улар мақсадсиз кишилар. Деҳқончиликда буни кечириб бўлмайди. Ана шундай шахслардан ерни олиб, ҳақиқий режаси, ташаббуси, асосийси, мақсадли ҳаракати бор инсонларга бериш керак. Чунки ердан фойдаланишнинг ўз тартиб-қоидалари бор, қонун бор. Уларга амал қилмаганларни кечириб бўлмайди. Фикримча, бундай шахслар учун давлат, халқ манфаати аҳамиятсиз. У ўғрилиқни билади. Ана шундайларнинг мақсади бўлмайди. Биласизми, айрим тоифа инсонлар бор: улар бирор ишни қилсам, уйдаёлаб кетаман, деб ўйлайди. Ваҳоланки, ўша вазифани қандай бажаришни билмайди.

Қонун, қарор ва фармонлар ишимизга масъулиятни оширади, имкониятларимизни кенгайтиради. Лекин аслида қишлоқ хўжалиги ишлари ҳаммаси таваккалчилик. Чунки унинг қоллиги, далаининг эса девори ҳам, томи ҳам йўқ. Пухта ўйлаб, ишнинг кўзини билган киши, муҳими, ер илмидан хабари бор инсон даромад қилади, ундан бошқалар ҳам манфаат қўради. Масалан, бозорда бир кило олма 1,5 минг сўм, беҳи эса 20 минг бўлгати. Нега? Сабаби, беҳи кам. Талаб даражасида етиштирилмапти. Демак, бозор эҳтиёжидан келиб чиқиб маҳсулот етиштириш деҳқоннинг фермернинг вазифаси.

Ўйлашимизча, давлатнинг талаби ҳам, истиғи ҳам шу: халқимиз дастурхонини арзон, сифатли маҳсулотлар билан тўлдириш. Фермернинг бошқаларга ҳам нафи тегишини таъминлаш. Шунинг учун кўп тармоқли фермер хўжаликлари қўйилиши, уларга ишлаш учун эркин шароит яратилиши лозим. Ана шунда фермер ҳам, унинг ишчилари ҳам давлатнинг қўнғига қўз тикмайди. Ҳар хил қинғир ишларга йўл қўйилмайди. Яъни, давлат номидан иш тутадиган раҳбарлар мард келса, деҳқон ҳам кам келмайди.

Икромжон ҚАЛАНДАРОВ,
Жалакудук туманидаги «Дадабой» фермер хўжалиги раҳбари:

— Кўп йиллик тажрибамдан келиб чиқиб, аввало шунини айтмоқчиманки, қишлоқ хўжалигини ривожлантириш учун биринчи навбатда мажлисбозлиқни тўхтатиш керак. Бу — давлат раҳбарининг ҳам талаби. Афсуски, фермерларнинг 20-30 фоиз вақти йиғилишларда ўтади. Бир соатми, беш соатми, фарқи йўқ. Ўша кунни туман марказига бориб келиш керак. Бу фермер

қимматли бир кунини йўқотди, дегани. Далада энди иш бошламоқчи бўлсангиз, ўн иккига, бирга ёки яна қайсидир вақтга мажлисга чақиринишди. Ахир фермер бир неча йиллардан бери бажариб келаётган ишини ўзи қилаверади. Ҳаммани бир жойга тўплаб, кимгадир танбеҳ бериб ёки кимдир макташ билан вазият ўзгартириб қўймайди. Иш далада бўлади, хонада эмас.

Баъзида раҳбариятдан «менга тилла олиб берармидинг?» деган гапларни ҳам эшитамиз. Мақсад нима? Ердан нимадир олиш, яратини эмасми? Ахир ердан олинган мўл ҳосил чинакам бойлик-ку? Нега энди шартнома режасини 100-120 фоиз бажарган фермер даладаги ўзага қўйиб олишга иштирокини берилмас, ёлланма ишчилар ишларига келмайди. Ўтган йили худди шу ҳолат кузатилди. Агар рухсатсиз поялар йиғиштирилса, дарҳол жавобгарлик учун чақириламиз.

Бундан ташқари, бугдой экишдан олдин дала ни гузадан тозалаб, ерга яхшилаб ишлов бериш керак. Ўзапоялар ичига сеппилган уруғ ёввойи ўтларга аралашиб кетади. Агротехника тўғрисида олиб борилмаган, баҳорда 50-60 ўрнига 40 центнердан бугдойга ҳам рози бўлишга тўғриси келади. Президентимиз томонидан имзоланаётган қарор ва фармонлар қўйида яхши ишлайди. Агар улар амалиётга тўлиқ татбиқ этилса, ривожланиш, юқалиш суръати қанчалар ортиб кетишини биласизми?

Мисол учун, хўжаликларга кўра, фермернинг 10 фоиз ерини эркин ҳолатда қўйиш белгиланган. У ерга қўшимча даромад учун исталган экинни экиш мумкин. Биринчи навбатда, алмаштириб экиш орқали ҳосилдорлик, табиийки, деҳқон манфаатдорлиги ортади. Бу ерга бўлган меҳрни янада қўйиш керак. Ўзим фермер бўлганим учун айтмапман. Лекин инсоннинг иши

Ишини биладиган, ўзини ҳурмат қиладиган фермерлар фақат шартномада белгиланган шартлар асосида ишлашни истишини, асаббузар гап-сўзлар, узоқ чўзиладиган мажлислар фақат зиён эканини айтишмоқда. Улар ҳақ. Чунки ҳужжат устувор бўлмаган, қонун-қоида қадрланмаган жойда буйруқбозлик авж олаверади.

раҳматга арзийдиган бўлса, уни рағбатлантириш, масалан, ортиқча топширилган ҳосил учун баландроқ нарх тўлаш керак, назаримда. Бир кишига кўрсатилган эътибор ва унинг ишига нисбатан яхши муносабат бошқаларни ҳам ана шунга қўрайди. Ҳосилнинг ортиги билан етиштиришга, давлатни алдамасликка бор кучи билан ҳаракат қилади.

Яна бир гап. Кўп тармоқли фермер хўжаликлари кўпайтириш, ишини ривожлантириш долзарб санолади. Ушбу масалада бир неча бор тегишли ташкилотларга мурожаат қилдим. Чорвачилик учун қўшимча ер сўрадим. Зотдор, кўп сут беришчи қорамоллар сотиб олдим. Аммо уларни боқишга жой йўқлиги боис, айримларини сотишмига тўғриси келди. Аризам, мурожаатим негидир эътиборга олинмапти. Сабаби эса менга қоронғи.

Кўп тармоқли фермер хўжаликларининг кўпайиши жуда ҳам

яхши. Чунки иш ўрни яратилади. Бозорларимиз арзонлашади. Халқимизнинг дастурхони тўкин-сочин бўлади. Бироқ бунинг учун шароит яратилмас, ер-жой ажратилмас, қарор ва фармонлар қўғозда қолиб кетаверса, ўсиш бўлмайди. Кўп тармоқли хўжалик ташкил этилиди, деб маълумот тайёрлаган билан амалда ўзгариш бўлмас, кимни алдаймиз? Кимга нима наф бундан?

Ҳамидилло ОРТИҚОВ,
Жалакудук туманидаги «Ҳабибилло» фермер хўжалиги раҳбари:

— Фермернинг ўзи даланинг бошида турмас экан, 10 киши бўладими ёки ундан кўпми кўнглидагидек иш ташкил қилинмайди. Бемаҳал мажлисбозлик оқибатида фермернинг умри далада эмас, йўлда, хоналарда ўтади. Агар расмийликлар камайса, ишимизда анча унум бўлади. Энг қизиғи, ўша йиғилишларда фермернинг фикри ҳеч кимга қизиқ эмас.

Масалан, тунов кунни йиғилиш бўлди. Бир фермернинг гузала-ри 90 фоиз чиққан. Лекин ундан сув қуйиш талаб қилинди. Аслида бунга ҳожат йўқ эди, озгина ёмғир билан урунғин қолган қисми униб чиқади. 10 фоизни деб 90 фоиз пахтани дангаса қилиб қўйиш мумкин.

ви, иқлимга боглиқ бўлади. Мисол учун, бизнинг қишлоқ шароитида 4 хил ер бор. Қайси нави экса, қандай натижа бўлишини деҳқон ўзи яхши билади. Шунинг учун танлаш имкониятини унинг ўзига қўйиш керак. Фермер сўраган уруғ берилиши лозим. Йил давомида офтобнинг тигида меҳнат қилган одам даромад қилишни истади. Негадир уруғлар туманлаштирилган. Бир туман белгиланган нави экиштилади. Масалан, бизнинг еримизда ҳамма нав ҳам ҳосил беравермайди. Ўтган йилнинг октябр-ноябрь ойларида уруғ учун берган буюртмамиз эътиборсиз қолгани учун бошқа тумандан сотиб олишга мажбур бўлдик. Бу ортиқча чиқим, оворагарчилик дегани.

Ўтган йили янги навадан эккандик, натижа ёмон бўлмади. Бу йил ҳам ана шу уруғдан қададик. Бор маҳоратимиз, меҳнатимизни ишга солидик. Об-ҳаво яхши келса, режани ортиғи билан бажариш мақсадидамиз.

Оллоберди ЮЛДАШЕВ,
Жалакудук туманидаги «Истиқлол карвони» фермер хўжалиги раҳбари:

— Пахта 80-90 фоиз очилгач, теримга тушиляпти. Бу жуда ҳам яхши. Чунки пахта яхши етилгач, терилса, сифати ошади, биринчи навга қабул қилинади. Бироқ айрим ҳолларда шошқоқлик билан пахта 50-60 фоиз очилган майдонларга ҳам теримчилар юборилгати. Бу фермерларга зарар. Нимага дейсизми, иккинчи, учинчи терим пахталари паст навларда, арзон нархда қабул қилинади. Бу деҳқоннинг даромадига ва кайфиятига салбий таъсир кўрсатади. Кейин эса ўз-ўзидан у давлатни алдашни бошлайди. Ўзбошимчилик билан пахта ёки бугдой ўрнига бошқа экин экади. Чикимни қоплаш, қасод бўлиб қолмаслик учун чора излайди.

80-90 фоиз очилган далада иккинчи теримдан кейин пахта тугайди. Шунга қарамай, учинчи, тўртинчи теримга мажбурий чиқарилади. Ваҳоланки, арзимаган 100-200 кило сифатсиз пахтани деб ер ҳам,

одамлар ҳам сарсон. Унга тўланадиган пулдан бир неча баробар ортиқ чиқим билан озгина пахта терилади. Мана шуларнинг ўрнига пахта тугаган даладарни тезроқ поялардан бўшатини, шудроллаш ишларини олиб бориш керак. Бу келгуси йил мўл ҳосил олиш қафолати бўлади.

Агар фермер шартнома шартини бажариб қўйса, кейинги босқич ишларига ўтиш учун сунъий тўсиқларга нима ҳожат бор? Даладарни қанча тез бўшатсак, ишлов бериб бугдой учун ҳозирласак, ер шунча дам олади, ҳосилдорлик ортади. Агротехник тадбирлар тўғрисида бажарилмас, муддати келганда қонуний чоралар қўрилсин. Унга қадар фермерни, деҳқонни бироз ўз ҳолига қўйиш лозим. Чунки олинадиган ҳосилдан у ҳам манфаатдор, унга кўз тикиб турган ишчилар ҳам. Ҳеч ким ерни ёмон ниятда уруғ қадамайди. Афсуски, бизда шартнома исталган пайтда ўзгариб туради. Бу қайси мантиққа, қайси тартибга асосан қилиниши номаълум.

Шунингдек, ҳосилни қабул қилиш масканларидаги лаборатория текширувлар ҳам кимгадир бўйсунмайдиган бўлиши лозим. Шундай бир тизим топиш кераки, у ҳолис баҳо берсин. Фермерга ҳам, ташкилотга ҳам ёнбосмасин. Негадир лабораторияларда доим ҳосилдан камчилик топилади, намлиги қокори, ифлосланган, нави паст ва яна бошқа сабаблар билан яроқсиз, деб баҳоланиб, бугдой ҳамда пахтанинг қилоси камайиб кетади. Ўйлашимча, ушбу масалада ҳам янглик жорий қилиниши лозим. Лаборатория иши ҳеч қайси тарафга оғишмайдиган усулда ташкил этилса, одамлар, айниқса, қадок қўлли деҳқонлар рози бўлади...

«Ўзбекистон овози» мухбири
Зилола УБАЙДУЛЛАЕВА
ёзиб олди.

ТАХРИРИЯТДАН:

Фермер-деҳқонларнинг юқоридаги фикрларини эшитиб, турли мулоҳазалар тугилади. Энг аввал хаёлга келадиган ҳулоса шуки, маъмурий буйруқбозлик билан қишлоқ хўжалигида катта ўзгаришларни амалга ошириб бўлмайди. Ҳамма ҳоким ёки ҳудудлардаги бошқа раҳбарлар ҳам пахта ёхуд бугдой далаидан чиқмаган, деҳқончиликнинг сир-синаотини яхши билмайди. Қурилиш соҳаси ёки бўлмаса ҳуқуқ-тартибот тизимидан бугун ҳокимликка ўтган амалдор эртага бир туманга бориб, қирқ йиллик деҳқонларга далани кўрмай, экиннинг ҳолатини билмай «ҳозир бориб пахтани сугорасан», «мен билмайман, шу бугуноқ галланга дори сепасан», деб буйруқбозлик қилиб ўтирса, қишлоқ хўжалигида ахвол ўнгланиши қийин. Аксинча, вақт-бемаҳал ўтказиладиган мажлислар кўпни кўрган деҳқон фермерларнинг ҳафсаласини пир қилиши, давлатга нисбатан ишончини сусайтириши, шаштини сўндириб қўйиши мумкин. Аслида бу анча нозик ва чуқур масала.

Тўғри, ҳар хил қинғир ишларни қўзлаб, ердан гайри мақсадларда фойдаланиш пайда юрадиган фермерлар билан қаттиқроқ гаплашиш, уларни доим теграб туриш тўғрисида. Лекин бу ерда бошқа савол ҳам келиб чиқади. Ерга меҳри, ҳалол меҳнатга эътиқоди йўқ қисмаларга қарор билан ер бериб, фермер қилганлар ким? Ўйласак, муаммоларнинг сабаблари очилиб бораверади.

Ишини биладиган, ўзини ҳурмат қиладиган фермерлар фақат шартномада белгиланган шартлар асосида ишлашни истишини, асаббузар гап-сўзлар, узоқ чўзиладиган мажлислар фақат зиён эканини айтишмоқда. Улар ҳақ. Чунки ҳужжат устувор бўлмаган, қонун-қоида қадрланмаган жойда буйруқбозлик авж олаверади.

Маънавиятимиз фидойилари

Ижодкор зиёлиларимиз орасида истиқлолимизнинг дастлабки қадамларидан бошлаб энг шимариб, ёшларга хос ғайрат-шижоат билан ишлайётган, маънавий-маърифий мавзуда ижтимоий аҳамиятга молик асарлари, жамиятимиз маънавий ҳаётидаги фаоллиги билан ўқувчиларнинг юксак баҳосига сазовор бўлган адибларимиздан бири, шубҳасиз, Абдуқаҳҳор Иброҳимов бўлади. Унинг 1999 йили «Шарқ» нашриёти Бош таҳририятида чоп этилган биргина «Бизким, ўзбеклар...» китоби бугунга қадар олти марта қайта-қайта сайқалланиб, янги маълумотлар, тарихий фактлар, фикр-мушоҳадалар билан тўлдирилиб, ўқувчилар ҳукмига ҳавола этилди. Китоб билан дўст тутинган кўплаб оилаларда бу асар маънавий мулк бўлиб қолди.

«БИЗКИМ, ЎЗБЕКЛАР...»

қўнғил мулкига айланган китоб

«Бизким, ўзбеклар...» нима тўғрисида? Бу асар, шу йўсиндаги баъзи бошқа китоблардан фарқли ўлароқ, миллатнинг номини кўпларга кўтарувчи қуруқ мадҳия ёки ҳамду саноатдан иборат эмас. Муаллиф ўзига хос самимий йўл танлаган. Китоб ўзликни англаш, босиб ўтилган узоқ ва машаққатли тарих саҳифаларида қатлалиб ётган сон-саноксиз ҳақиқат уэтирофлар, ибрату ҳикमतлар, бугунги кунимиз учун сув ва ҳаводай зарур ҳулосаларни қалбан англаш, ўтмиш аждодларга муносиб ворислар бўлиш, чинакамига ўзбекона турмуш тарзи ҳақида. «Бизким, ўзбеклар...» ўқувчи қалбда Ватани янада кўпроқ, янада муносиброқ, фаолроқ сезиши, уни асраб-авайлаш, бойликларига бойлик қўйиш туйғусини кучайтиради.

«Бизким, ўзбеклар...»нинг дастлабки нашрига сўз-боши ёзган адабиётшунос олим Иброҳим Ғафуров таъкидлаганидек, муаллиф «ўтмиш тарихимиз ва унинг ранг-баранг ҳодисалари ҳақида ўта дахлдорлик, энг яхши маънодаги ижодкорона миннатдорлик билан мушоҳада қилади... Тарихимизни, серқирра маданий-маърифий меросимиз қатламларини у худди тоғ жинсларини текшираётган геологдек гўятда синчиқлаб кўздан кечириб ва ёзувчи, публицист таҳлилдан ўтказиш, қаламга олган бири иккинчисидан мураккаб мавзулар ичиди мисоли ғаввосдек сузади, керакли жавоҳирларни қидиради».

Китобни ўқир экансиз, бунга ҳар жиҳатдан амин бўласиз. Ўзбек давлатчилигининг тарихи ва асослари, мафкура, тарих ва тарихшунослик, миллий шаклланиш ва ривожланиш босқичлари, тамаддун негизлари, миллий ва фуқаролик масъулияти, инсон, давлат ва жамият муносабатлари, Ислон Каримов янги ўзбек давлатининг асосчиси, давлатчилиги тарихи яратилишининг ташаббускори... Собик тузум шароитида тақиқлаб қўйилган бу мавзуларда қалам тебратиш осон иш эмас. Бунинг учун жуда кўп манбаларга мурожаат қилиш, ўқиш ва ўқиш, англаш ва тушуниш, тафаккур қириғидан ўтказиш, ҳар бир фикрни тарих ҳақиқатига мос равишда ифодалаш, ортиқча гурур, ҳис-ҳажжонга берилмай, аниқ манбалар, аниқ ҳақиқатларга асосланиш талаб этилади.

Иккинчи мисол. Муаллиф АҚШнинг Чикаго шаҳрида чоп этилган «Жаҳон қомусий лугати»да ўқиб, «Бизким, ўзбеклар...»га киритган бир иқтибосга эътибор беринг: «ЎЗБЕК — жаҳон халқлари орасида биринчилардан бўлиб, туркий халқлар ўртасида биринчи бўлиб ўтқоқлашган, маданий турмуш кечирувчи, жаҳон цивилизациясига ҳисса қўшган миллат...». Китобнинг ўзидан иқтибос: «Мисрликлар миллатдан аввалги тўрт минггача йиллардаёқ Нил дарёси сувидан ерни сугорида фойдаланиб келсалар-да, бироқ дарё оқимининг қанчон кўтарилиб, қанчон пасайишини билолмай келар эдилар. Бағдодда халифа Ҳорун ар-Рашид даврида тузилган, халифа Маъьун замонида қўйилган «Байт ул-ҳикма»да ишлаган буюк астроном, математик ва географ Аҳмад ал-Фарғоний бу муаммони ҳал қилиб берди. Ватандошимиз дарё сувини ўлчайдиган асбоб — «микёс ул-жадид»ни яратди. Бу — халқимиз жаҳон цивилизациясига қўшган улкан ҳиссанинг бир заррасидир».

«Бизким, ўзбеклар...»нинг кейинги ўн икки йил ичиди олти марта нашр этилишининг ўзидек муаллиф бу ўта масъулиятли, заҳматли ишнинг уддасидан чиққанини исботлайди. Шу ўринда Абдуқаҳҳор Иброҳимов билан ижодий ҳамкорлик қилиб, унинг ижод самараларини ўз вақтида ёруғликка чиқариб келаятган «ШАРҚ» нашрият-матбаа акциядорлик компанияси Бош таҳририяти ходимларининг ибратли хизматларини ҳам айтиб ўтиш лозим.

Шундай китоблар бўладики, уларни бир эмас, бир неча бор ўқийсиз, баъзи саҳифалари, муаллифнинг муҳим фикрлари деярли ёд бўлиб кетади. Аммо ҳар гал ўқиганингизда ўзингиз учун гўят муҳим бўлган янги-янги маълумотларга эга бўласиз. Китобнинг буюк ҳазина эканлиги ҳам шунда. «Бизким, ўзбеклар...» каби ўқувчи тафаккурини қарғалайдиган, тарихий ҳақиқатларга ошно этадиган китоблар адабиётимизда тобора кўпаяётгани маданий ҳаётимизнинг ютуғи десак, янглишмаган бўламиз. Бундай китоблардан узоқлашмаслигимиз, уларга қайта-қайта мурожаат қилишимиз, мўтолаа қилиш асосида англаганларимизни бошқалар билан баҳам қўришимиз лозим.

Абдуқаҳҳор ака табарруқ ёшда бўлсалар-да, ижод қаламининг қўлдан қўяётганлари йўқ. Тошкент маҳаллалари тарихига оид рисола «...дан-ўлга ўтиб, ҳавас ва қизиқиш билан ўқиди, маърифий жамоатчилиқнинг яхши баҳосини олди. Республика маънавият ва маърифат кенгаши миллий ғоя ва мафкура илмий-амалий маркази ҳомийлигида чоп этилган «Рухий озиқ маҳзани» китоби («Янги аср авлоди») «Бизким, ўзбеклар...»нинг ёнида турса арзирли салмоққа эга эканини эътироф этишимиз зарур. Асли китобхон халқимиз, аммо бу фазилатимиз маъно ва бадиийлик жиҳатидан мукамал асарлар ҳисобига янада ривож топаётгани ҳам бор гап. Шундай экан, заҳматкаш адибимизга мустаҳкам соғлиқ, янги ижодий муваффақиятлар тилаб қоламиз.

Аҳмаджон МЕЛИБОВЕВ

Она тили фанини зўраки мураккаблаштириш жараёни шиддат билан давом этапти...

ОНА ТИЛИ ДАРСЛИКЛАРИДАГИ ХАТОЛАР, чалкашликлар ва мураккабликлар ҳақида

МЕНДА ТАКЛИФ БОР

Мен мактабда она тили ва адабиёт ўқитувчиси сифатида ҳар кун и ўқувчилар билан юзлашаман, уларга сабоқ бераман. Лекин баъзан улар шундай саволлар беришадик, унга жавобни на дарсликлардан, на бошқа жойдан топиб бўлади. Чунки бу дарсликларни тузган муаллифларнинг ўзида ҳам жавоб йўқ...

Дарсликлар — таълим самарадорлигини таъминловчи энг асосий воситалардан бири. Лекин бугун она тили таълими СУЗ аталмиш илоҳий тушунчадан узоқлашиб, тилшунослик фанига айланиб кетди.

Бугун қайсидир соҳага (тил фанига бутунлай бегона соҳа бўлса ҳам) ўқишга киришни хоҳлаган абитуриентлар она тили фанининг мураккаб илмий ҳаётларини ҳам манаман, деган тилшунослар билан бемаъл мунозара қила оладиган даражада ўзлаштириб қўйди.

Гап шундаки, она тили фанини зўраки мураккаблаштириш жараёни шиддат билан давом этапти. Бунинг «мева» сифатида абитуриентлар учун бириўла 4-5 топшириқни ўз ичига олган ўта мураккаб тестлар тузилди. Менга шундай туюладики, гўё бу тестлар ўқувчи қоқилсин деган мақсадда тузилгандай.

Хўш, она тили фани мактабларда қай аҳволда ўқитилмоқда? Афсуски, она тили дарсликларига назар ташлаган киши юқоридаги салбий иллатлар илдизи мактаб дарсликларига эканлигини сезиб олиши қийин эмас. 5-9-синфларни-ку қўйиб турайлик, ҳатто бошланғич синфлар дарсликларига ҳам тил грамматикасига катта эътибор қаратилган. Кичик ҳажмдаги машқларда ҳам «белги билдирувчи сўзни топинг, ҳаракат билдирувчи сўзни топинг», тарзидаги грамматик топшириқлар қўйилган.

Бу билан она тили аталмиш сирли мамлакатта эндигина саёҳатга отланган жажжи саёҳатчиларнинг ихлосини қайтариб қўймаймизми? Саёҳатнинг кўтаринки руҳда давом этиши учун ўқувчини сўзнинг сеҳрли оламига етаклашимиз, унинг жозибасидан, маъно товланишларидан завқлантира олишимиз керак эмасми?!

Шунинг учун нафақат бошланғич синфларда, ҳатто 5-6 синфларда ҳам тил грамматикасидан бутунлай воз кечиб, ўқувчи ёшига мос, бадиий ҳолатдан пишиқ, сўзни ҳис қилиш кўникмасини шакллантирадиган бадиий намуналар — хоҳ шеър бўлсин, хоҳ насл кўринишида бўлсин — тасвия этилиши керак. Турли манабалардан олинган, бир-бирига боғлиқ бўлмаган турли гаплардан ташкил этилган машқлар ўрнига боғлиқлиги матнлар олинса, ўқувчиларда матн тузиш, сўзлаш, муносабат билдириш, ҳулоса чиқариш каби қўлпаб кўникмалар шаклланади. Агар бу матнлар импоси китобнинг ўзида турти берилса, ўқувчи ҳеч қандай грамматик қоидаларсиз ҳам саводхонликка эриша олади. Бу даврда ўқувчида 3 жиҳат шаклланиши лозим деб ҳисоблайман:

Биринчидан, сўз бойлигини ошириш ва раван нутқ. Иккинчидан, илмий саводхонлик. Учинчиси, мустақил фикрлаш ва баён этиш.

Каттароқ ҳажмдаги шеърларни ёдлаш, насрий матнлардаги янги сўзлар маъносини чақиш билан ўқувчининг лугат бойлиги ошса, матн воқеаларига муносабат билдириш, муаммолни вазиятларда ҳулоса чиқаришга даъват этиш орқали мустақил фикрлашга ўрганади. Шеърли матнларни қўпроқ ёдлаш, матнларни чиройли ҳуснахатда ҳатосиз ёзишга ўргатиш билан ҳам саводхонлигини таъминлаш мумкин.

Н.Махмудов, А. Нурмонов, А. Собиров, В. Қодиров ва З. Жўрабевалар ҳаммуаллифлигида тузилган 5-синф дарслигида, афсуски, мураккаб грамматик тушунчаларга кенг ўрин берилган. Аввал 8-синфда ўргатиладиган «Гапда сўзларнинг боғлиқлиги», «Сўз бирикмаси» ва ҳоказо мавзулар ҳозир 5-синф дастурига киритилган ва бу ўқувчи учун оғирлик туғдиради. Ўқувчи уларни ёдлаб ўзлаштира-да, барибир тушуниб етмайди.

Фонетикага оид назарий фикрларда ҳам ғализлик бор. Нутқ товушларини бийрон тил билан талаффуз қила оладиган болажонларимизни бу товушларнинг қаерда ва қандай ҳосил бўлиши каби мураккаб илмий фикрлар билан қийнашимиз шартми? Ўқувчилар буларсиз ҳам тўғри талаффуз қила оляпти-ку! 5-синф она тили дарслигининг 46-бетиде ҳолга, 47-бетиде тўлдирувчиға илмий таъриф берилган бўлиб, ҳар икала таъриф ҳам «фезъла боғлини», деб бошланади. Бу албатта ўқувчини чалғитади ва агар шу қоида асосида ишлайдиган бўлсак, синтактик таҳлил жараёнида ортиқча муаммолар келиб чиқади. Агар шу қоида «фезъла боғлини» эмас, кесимга боғлини», деб ўзгартирилса, мантиқан тўғри бўлади, шу билан бирга, таҳлилдаги чигаллик ва баҳсларга барҳам берилиши мумкин. Дарсликдан бундай чигалликларни яна келтириш мумкин.

2017-2018 ўқув йилидан бошлаб ўзгартирилган ДТС асосида тузилган ва амалда қўлланаётган тақвим иш режаларига метафора, метонемия, синекдоха, вазифадошлик сингари мураккаб тушунчаларнинг қилиб келганини қандай изоҳлаш мумкин? Илмийлиги, бевосита тил билан боғлиқ олий таълим муассасаларида бу мавзулар устиде сўз борса, катта мунозараларга дуч келинади. Унутмайлик, тингловчиларимиз ҳали 5-синф ўқувчилари.

Н.Махмудов, А.Нурмонов, А.Собиров, Д.Набиевалар ҳаммуаллифлигида яратилган

6-синф дарслигида изоҳға муҳтож, ўзгартириш лозим ўринлар бор. Масалан, «Аслий ва нисбий сифатлар» мавзуси «Сифат даражалари» мавзусидан олдин ўтилади. Ҳолбуки, сифатларнинг аслий ёки нисбийлигини аниқлаш учун айнан ўзини билиш шарт бўлади. Даража нималигини билмаган ўқувчиға аслий сифат қандай тушунтирилади?! Дарсликда 6-синф ўқувчилари учун тавсия этилган 287-ва 288-машқлардаги ўрин-жой номларини манаман, деган тилшунос ҳам беш баҳоға ёзиб бера олмаса керак.

Дарсликда ёзилишича, «рок» қўшимчиси қийсий даража ҳосил қилади, «бироз, сал, пича» сўзлари озаитирма даража ҳосил қилади. Қийслаб кўрайлик: баландроқ — сал баланд (бироз баланд, пича баланд). Менимча, иккала бирикма мазмунда катта фарқ йўқ, аммо бири қийсий даража, иккинчиси озаитирма даража деб тушунтирилмоқда. Қолаверса, бироз баланд бирикмасида белги озаитирма, балки ортапти. Бундай мисолларни дарсликдан яна келтириш мумкин.

Н.Махмудов, А.Нурмонов, А.Собиров, Д.Набиева, А.Мирзаахмедовлар ҳаммуаллифлигида тузилган 7-синф дарслигида илмий баҳс-талаш ўринлар ниҳоятда кўп. Ёрдамчи сўз туркумлари доирасида ўргатилаётган соф ва вазифадош атамалари ҳам ўқувчини чалғитишдан бошқа нарса эмас. Масалан, «билан» сўзи китобнинг 78-саҳифасида соф кўмакчи қаторида санаб ўтилган. Ҳолбуки, бу сўз боғловчиларни ўрганиш дарсликда бириктирув боғловчиси (94-саҳифа) сифатида мисоллар асосида тушунтирилган. Модомики, дарсликдаги илмий фикрлар бу тарзда бир-бирини рад этиб турса, ўқитувчи уни қай қудратли тил билан ўқувчиларга тушунтирсин? Демак, уни соф эмас, вазифадош ёрдамчи сўз сифатида олишимиз керак. Кўряпмизки, уларни, кези келганда, мутахассис ёки дарс ўтаётган ўқитувчининг ўзи ҳам фарқлай олмайд.

Дарсликдаги «Инкор боғловчиси ва инкор юкламаси» ҳақида. Аввало, иккала тушунчага берилган илмий таърифнинг ўзи ниҳоятда ғализ. Диққатимизни икки тушунчани фарқлашга хизмат қилувчи асосий белгига қаратамиз. Инкор боғловчиси қўлланганда, гапнинг кесими тасдиқ шаклида, инкор юкламаси қўлланганда, кесим инкор шаклида келар экан. Майли, шундай бўлсин ҳам. Шу фикрни далилловчи гапларга назар таштайлик. Дарсликда юклама сифатида берилган мисолни келтираман. «Кўнглимни тугулмас на ов, на ўйин» (дарсликнинг 121-саҳифасидаги 252-машқнинг 9-гапи). Хўш, гапдаги инкор шаклидаги кесимни тасдиққа айлантирайлик-чи, маънода ўзгариш бўлармикан? Кўнглимни на ов, на ўйин тутта олади. Менимча, ҳеч нарса ўзгармади. Гапда «на» ёрдамчиси уюшиқ ағаларни боғлаб келмоқда, ҳолос. Ахир уюшиқ бўлакларни боғловчи боғлаб келадим-ку. Демак, бу сўз юклама эмас, боғловчи. Қолаверса, юклама сўзларни боғлаш учун эмас, сўз ва гапларга қўшимча маъно юклаш учун хизмат қилади.

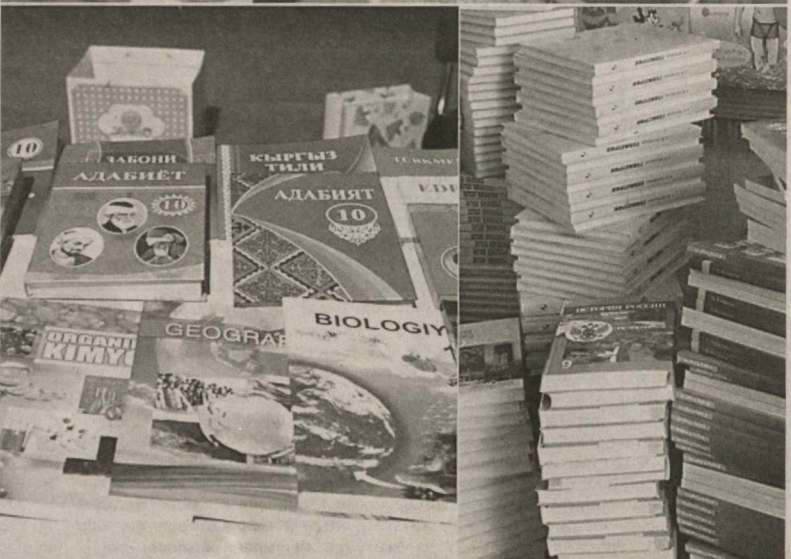
Дарсликда 6 та келиш 6 та мавзу сифатида 6 соат бўлиб берилган ва шундай ўтилади. Агар уларни битта жадвалга жойлаб бир соатда ўтасак, ўқувчи тезроқ ўзлаштиради. Иқтисод қилинаётган 5 соат вақтда тарбиявий мазмундаги кичик матнлар танлаб, баён ёддириш ёки сўзлаб бериш машғулотлари ташкил этиш мумкин. «Матнда қўлланган келиш шакллари топинг», тарзида топшириқ бериш билан ўқувчиларда келишларни мустақил ҳолда таний олиш кўникмаси шаклланади.

«Олмош сўз туркуми ва унинг таснифи» мавзуси ичида берилган олмошлар жадвалида (дарсликнинг 18-саҳифаси) «шунча»

Она тили аталмиш сирли мамлакатта эндигина саёҳатга отланган жажжи саёҳатчиларнинг ихлосини қайтариб қўймаймизми? Саёҳатнинг кўтаринки руҳда давом этиши учун ўқувчини сўзнинг сеҳрли оламига етаклашимиз, унинг жозибасидан, маъно товланишларидан завқлантира олишимиз керак эмасми?!.

сўзи белгилаш олмоши сифатида берилган. Ҳолбуки, бу сўзнинг асоси шу кўрсатиш олмоши бўлиб, «-ча» микдор билдирувчи қўшимча қўшилиши билан «н» товушининг ортиши кузатилган. Демак, бу белгилаш олмоши эмас, кўрсатиш олмоши сифатида берилиши керак эди.

Олмошлар мавзусида сўз ясалиши ҳақида ҳеч қандай фикр учрамайди. Аслида икки асосни қўйиш орқали ясалган «ана шу», «мана бу», «ҳар бир» каби олмош сўзлар мавжуд. Шу ўринда «кимдир», «нимадир» олмошлари таркиби ҳам баҳс-талаш. Китобнинг 32-саҳифасига «Сўроқ олмошларига «алла», «-дир» қўшимчаларини қўйиш билан гумон олмошлари ҳосил қилинади, деган қоида киритилган. Савол туғилади: 6-синфда «Қўшимчалар таснифи» мавзуси ўтилганда, бу қўшимчаларни учратма-

ган эдик. Хўш, уларни қўшимчанинг қайси турига киритамиз? Сўз ясовчимни, луғавий шакли ё муносабат шакли? Мен бу ҳолатни сўроқ олмошиға гумон юкламаси қўйиш билан гумон олмоши ясалган, деб баҳолаган бўлардим (масалан, «ким + дир»). Демак, олмошларда ҳам ҳар икала турдаги: икки асосни қўйиш сўз ясаш ва қўшимча қўйиш сўз ясаш ҳодисаси мавжуд ва у ясалиш ҳусусиятига эга бўлган мустақил сўз сифатида саналиши керак.

Дарсликдаги «Исмлар» мавзуси ҳам жуда тушунарсиз. Сўзларни исмлар деб жамлаш шартмикан?!

М.Қодиров, Ҳ.Ҳеъматов, М.Абдураимова ва бошқалар ҳаммуаллифлигида тузилган 8-синф дарслигида «Сўз бирикмаси» мавзуси «Тенг ва тобе боғлиниш» мавзусидан олдин ўтилади. Ҳолбуки, тескариси бўлиши керак. Чунки тобе боғлиниш туфайли сўз бирикмаси ҳосил бўлади.

От кесим ва эга орасида тиренинг ишлатилиш қоидаларида ҳам тушунарсиз ҳолатга дуч келамиз (дарсликнинг 65-саҳифаси). Шунинг учун кесим боғламасиз ишлатилганда, тире қўйилади, деган қоида қабул қилиш ва шу асосда имлодаги мураккабликка нуқта қўйиш керак.

Эгали ва эгасиз гаплар мавзусини ўтишда қанақа илмий фикрга суянишни билмайсан киши. Бундай гапларнинг таснифланшидан тушунтиришгача бўлган жараёнинг ўзида аниқ бир принцип йўқ. Бу мавзунинг бутунлай қайта кўриб чиқиш керак.

«Уюшиқ кесим» (дарсликнинг 110-саҳифаси) мавзусида «Сиз аёлчи ва жамоатчиси», «Сиз аёлчиси ва жамоатчиси» кўринишида 2 та гап берилган ва биринчиси уюшиқ бўлакчи гап, иккинчиси қўшма гап деб

ҳам камида иккита бўлса, бундай гап қўшма гап сифатида қабул қилиниши керак. Дарсликда яна қўлаб мавзуларни қайта кўриб чиқиш ва ихчамлаштириш керак.

Энди диққатимизни Н.Махмудов, А.Нурмонов, А.Собировлар ҳаммуаллифлигида яратилган 9-синф она тили дарслигиға қаратайлик. «Соғда ва қўшма гаплар» мавзусида шундай қоида берилган. «Кесимнинг нечталиги гапларни соғда ва қўшма гапларга ажратишга асос бўлади». Савол туғилади: уюшиқ кесимлар мавжуд гапларни ҳам қўшма гаплар сирасига киритамизми?

Бу қоида таркибида нечта грамматик асос бўлишиға қараб гаплар соғда ва қўшма гапларга ажратилади, деб ўзгартирилса, мантиқан тўғри бўларди. Дарсликда келтирилган илмий маълумотларға кўра, эргаш гапларнинг кесим, эга, тўлдирувчи, аниқловчи каби турлари бош гапга «-ки» юкламаси ёрдамида боғланади. Савол туғилади: ўзи «-ки» деган юклама борми? 7-синфда юкламани ёрдамчи сўз туркуми сифатида ўқувчиға кенг ўргатамиз. Афсуски, «-ки» ушбу дарсликда юкламалар орасига киритилмаган. Қолаверса, юклама гапларни боғлаш учун хизмат қилмайди. Ўқувчи: «Устоз, «-ки» деган юклама йўқ-ку?» деганда унга қандай жавоб беришимиз керак?!

Шунинг учун «-ки» ёрдамчисини эргаштирувчи боғловчи сифатида ўқувчиға тушунтирсак тўғри бўлади, чунки гап «-ки» қўшилган сўз билан тугаса, ҳар доим фикр давом этади, демак, у эргашган қўшма гапнинг қисмларини боғлашга хизмат қилади. Қўшма гаплар мавзуси ҳажман қисқартирилиб тушунарли ҳолатга келтирилиши керак.

Юқорида дарсликларда учраган чалкаш фикрлар шунчаки фикр исботи учун келтирилди, ҳолос. Айтмоқчиманки, бу ҳали ҳақмаси эмас, дарсликлар билан ҳар кун юзлашадиган ўқитувчи яна ўнлаб шундай ҳолатларни кузатиши мумкин.

Дарсликларни хатолардан холи қилиш, она тили таълимининг мақсадини ўз вазифасидан келиб чиқиб белгилаш учун, қолаверса, мукаммаллаштириш учун амалиётчи ўқитувчилар билан тилшунос олимлар ҳамкорлигида илмий анжуманлар, мунозаралар ташкил этилиши ва бир тўхтамага келиниши лозим, деб ҳисоблайман. Бу — бугуннинг кечиктириб бўлмас вазифаси.

Гавҳар УСМОНОВА,
Нарпай туманидаги 64-умумий
ўрта таълим мактабининг
она тили ва адабиёт фани
ўқитувчиси.

Тахририятдан: Ушбу мақолада муаллиф амалиётчи ўқитувчи сифатида ўз фикр-мулоҳазаларини баён этган ва қуюнчаллик билан айтилган бу фикрлар, албатта, газетхонани эътиборсиз қолдирмайди. Тўғри, изланишлар бор жойда хато-камчиликлар бўлиши табиий, лекин келажакимиз бўлган ёшлар таълим-тарбиясида хато қилишга ҳаққимиз йўқ. Қолаверса, дарсликлар тайёрлашда ҳам бу масъулиятни фақат назариячи олимларға юклаб қўймасдан, унга амалиётчи педагогларни ҳам жалб этиш, бу борада танловлар ташкил қилиш орқали ҳар бир дарсликнинг пишиқ-пuxта бўлишиға эришишни даврининг ўзи тақозо этмоқда. Ана шу масалада педагог-олимларимизни баҳс-мунозарара қорлаб қоламиз.

БИЛАСИЗМИ?

Меҳнат дафтарчалари учун

қандай ҳолатларда пул тўланади?

Янги меҳнат дафтарчалари (дубликати)ни беришда иш берувчи ходимдан энг кам иш ҳақининг 10 фоизига миқдорида ҳақ олиш ҳуқуқиға эга.

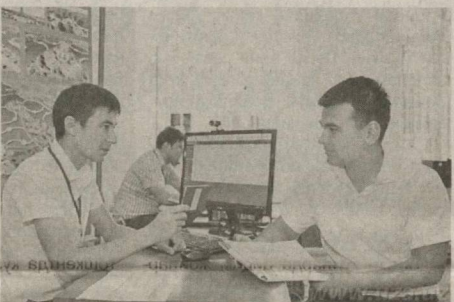
Меҳнат дафтарчалари нотўғри тўлдирилганда ёки уларни сақлашда эҳтиётсизлик туфайли яроқсиз ҳолга тушиб қолганда меҳнат дафтарчаларининг нархини иш берувчи қоплайди.

Табиий офатлар ёки бошқа сабабларға кўра корхона томонидан ходимнинг меҳнат дафтарчаси йўқотилган тақдирда, ходимға меҳнат дафтарчасининг дубликати бепул берилади.

Ишдан бўшаган ходимлар меҳнат дафтарчаларини ўз вақтида олмаган тақдирда, улар ишлаётган ходимларнинг меҳнат дафтарчаларидан алоҳида қилиниб, корхона ходимлар бўлимида икки йил давомида сақланади. Ушбу муддат давомида ҳам йўқлаб келинмаган ва олинмаган меҳнат дафтарчалари иш берувчи архивида 50 йил сақланади ва ушбу муддатдан сўнг белгиланган тартибда йўқ қилинади.

Май ойидан бошлаб

Ўзбекистон олий таълим муассасаларига ҳужжат топшириш жараёни бошланиши режадаштирилган

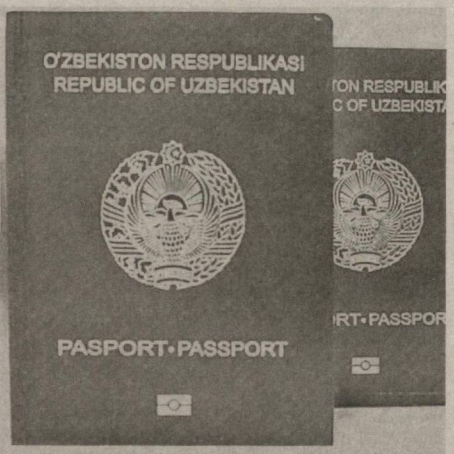

Ҳукумат қарори лойиҳасига мувофиқ, май ойидан бошлаб Ўзбекистон олий таълим муассасаларига ҳужжат топшириш жараёни бошланиши режадаштирилган.

Энди исталган миллий ОТМға ҳужжатларни ўз яшаш жойингиздан узоқлашмасдан — Давлат хизматлари марказлари орқали ёки уйингиздан чиқмасдан — my.gov.uz портали орқали юбориш имкони яратилади.

Хорижга чиқишга

биометрик паспорт олиш учун...

Маълумотларни йиғиш пунктига (паспорт стол) қуйидаги ҳужжатлар тақдим этилади:

- ариза-анкета;
- биометрик паспорт ёки ID-карта ёхуд 16 ёшга тўлмаган фуқаролар учун туғилганлик ҳақида гувоҳнома;
- илгари берилган хорижга чиқиш биометрик паспорти (мавжуд бўлган тақдирда);
- ваколатли органининг қарори (хорижга чиқиш биометрик паспорти ашёвий далил сифатида олиб қўйилганда);
- ҳарбий хизматга мажбурлар учун ҳарбий ҳужжатлар;
- давлат божи тўланганлиги тўғрисидаги қвитанция;
- ота-оналар, васийлар (ҳомийлар)нинг фуқаронинг хорижга чиқишиға нотариял тасдиқланган розилиги — воёга етмаганлар учун;
- фуқароға ҳароҳлик қилувчи шахсининг нотариял тасдиқланган мажбурияти — воёга етмаганлар учун.

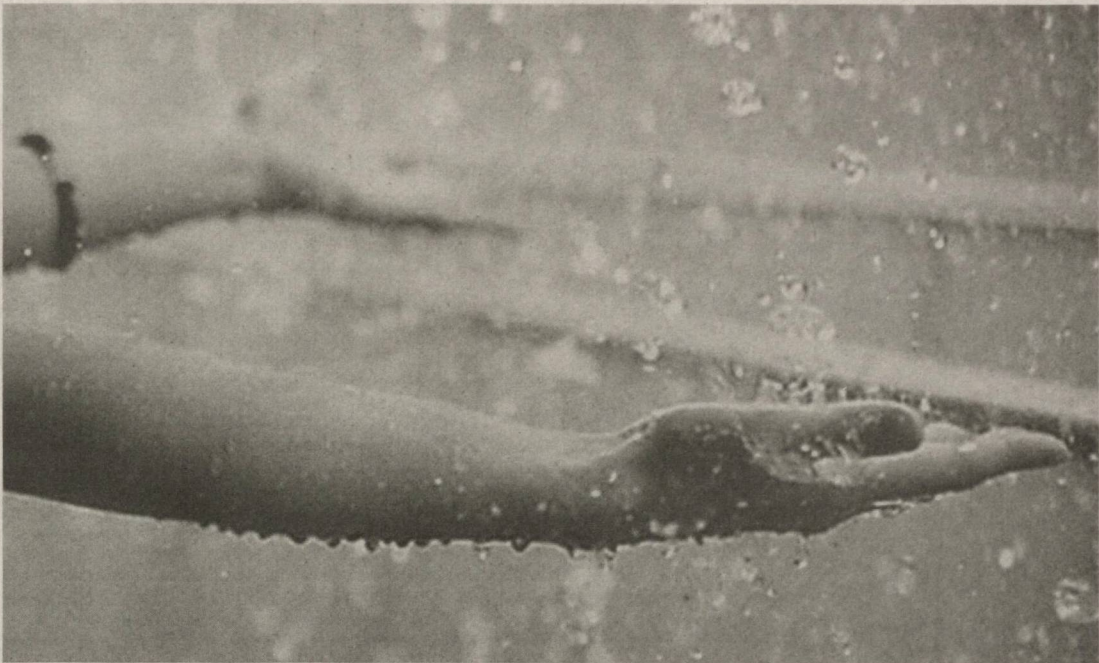
Барча ҳужжатлар тақдим этилгандан сўнг хорижга чиқиш биометрик паспорти 10 иш кунда берилиши лозим.

Адлия вазирлигининг телеграмдаги «Huquqiy axborot» канали.

Ойлик ёгингарчилик миқдори апрель ойига қараганда май ойида 1,5 марта кам бўлиши кутилмоқда.

БУГУННИНГ МАВЗУСИ

**Жаннатмонанд ўлкамизда
тўрт фаслнинг ўз вақтида
келиши тўғрисида хориж-
лик сайёҳлар ҳам ҳавас
билан гапиришади. Чунки
қайсидир мамлакатларда ёз
фасли қисқа бўлиб, одам-
лар ундан тўйиб баҳраманд
бўлолмайди. Яна қайсидир
жойда қиш бўлмайди. Яна
қайсидир мамлакатда ба-
ҳор фасли сезилмай ўтиб
кетди.**

Серёмғир кунлар яна қанча давом этади?

Май ойида об-ҳаво қандай бўлади?

Бугун икки кишининг боши қо-
вушган жойда бу йилги баҳор ўта
серёмғир келгани, бунинг сабаблари
хақида гап боради. Шунингдек, май
ойида об-ҳаво қандай бўлиши ҳам
кўпчиликини қизиқтирмоқда.

Ушбу саволларга жавоб олиш
мақсадида **Ўзбекистон Респу-
бликаси Вазирлар Маҳкамаси ҳузури-
даги Гидрометеорология хизмати
маркази Бош синоптиги Ирина
Зайцева билан суҳбатлашдик.**

— Бу йилги апрель ойи мамла-
катимизда ёмғирли об-ҳавоси билан
аввалгиларидан ажралиб турибди.
Апрель ойининг бошидан бошлаб то
ҳозирги кунгача республикаимизнинг
ишчилик туманлари ва Фарғона во-
диёсидан ташқари мамлакатимиз
худодининг катта қисмида турли жа-
далликдаги ёмғирли кунлар кузатил-
ди. Ёмғир миқдори эса ойлик меъёр-
дан ошиб кетди.

Баъзи кунларда айрим жойлар-

га кучли ёмғир, айрим жойларга эса
кучли жала ёғди. Бундай ёмғирли
об-ҳавонинг сабаби шундаки, деяр-
ли бутун ой давомида Ўзбекистон
худуди устида жанубда ҳосил бўлган
нам ҳаво оқимлари Россиянинг Ев-
ропа худудидан кириб келган нисба-
тан совуқ ҳаво оқимлари билан дои-
мий равишда қўшилиб турди. Ҳаво
оқимларининг бундай бир-бирига
қўшилиши кучли жала ҳосил бўлиши
учун қулай шароит яратди.

Апрель ойидаги бу ёгинларни
аномал, гайриоддий ҳодиса деб
бўлмайди, апрель йилнинг энг нам
ойларидан бири ҳисобланади, шун-
доқ бўлса ҳам бундай серёмғир ап-
рель ойи камроқ, яъни 4-5 йилда
бир марта кузатилади. Маълумот
учун яна шунини айтишим мумкин,
2002, 2009 йилларнинг апрель ойла-
ри ҳам шундай ёмғирли бўлган. Энг
нам об-ҳаво 1990 йил апрель ойида
Тошкентда кузатишган. Ушанда бир

ой давомида ёққан ёмғир деярли 3
ойлик меъёрни ташкил қилган. Ярим
ойлик ёгингарчиликлар миқдори 1
куннинг ўзида ёққан.

Апрелнинг охириги 10 кунинда ку-
затишган, узоқ муддат давом этган
ёмғирдан сўнг, айниқса, 19 апрелдан
21 апрелгача, шунингдек, 24 апрел-
да республикаимизда жала ва ёмғир
ёғиб ўтди. Ҳафтанинг охирида ҳаво
салқин бўлди. Бу Каспий денгизи
худудларидан кириб келаётган со-
вуқ ҳаво массаларига боғлиқ бўлиб,
ҳарорат меъёридан анча паст, яъни
10-12 даража бўлди.

Янги ҳафтадан бошлаб, совуқ
ҳаво массалари чекинади ва Турк-
манистон худудларидан бизга иссиқ
ҳаво кириб келади. Ҳарорат апрель
ойи охири учун хос бўлган меъёрий
кўрсаткичларга қайтади ва кечаси
8-13 даража, кундузи 22-27 даража
иссиқни ташкил қилади. Ой охири-
да ёгингарчилик эҳтимоли мавжуд

бўлиб, ёмғир жуда кучсиз ва қисқа
муддатли бўлиши мумкин.

Аслида май ойи баҳорнинг охири-
ги ойи ҳисобланади. Майда ойлик
ҳаво ҳарорати апрель ойи ҳарора-
тидан 6-8 даражага юқори бўлади.

Майда икки-тўрт марта совуқ ва
иссиқ ҳаво оқимларининг алмашини-
ши кузатилади, бу даврлар икки кун-
дан, баъзи ҳолларда 9-10 кунгача да-
вом этиши мумкин. Ўртача максимал
ҳарорат майда худудимизнинг катта
қисмида 25-30 даража иссиқни, рес-
публиканинг жанубида ва чўл зона-
ларида 30-35 даража иссиқни ташкил
қилади.

Яна шунини айтиш мумкинки, энг иссиқ
йилларда май ойида кундузи ҳарорат
38-40 даражани, жанубда 41-43 даража-
ни ташкил қилган. Энг салқин даврларда
эса кечаси ҳарорат баъзи ҳолларда 6-8
даража илғиқча пайсалган.

Одатда май ойидаги ёгингар-
чиликлар ёмғир кўринишида, фақат

баланд тоғли худудларда ҳўл қор кў-
ринишида ёғади. Ойлик ёгингарчи-
лик миқдори апрель ойига қараган-
да май ойида 1,5 марта кам бўлиши
кутилмоқда. Аммо ёмғирлар кўпинча
жала кўринишида, узоқ давом эт-
масида, кучли бўлиши мумкин. Май
ойида момақалдиқроқлар кўпроқ гум-
бурлайди, шамол ҳам анча кучли
эсади. Тоғолди худудидаги кучли
ёмғирлар сел оқимлари ҳосил бўли-
шига олиб келиши мумкин.

**Бир сўз билан айтганда, бу
йилги май ойи илиқ ва қуёшли
бўлади. Ҳаво ҳарорати меъёрлар
атрофида бўлиши, баъзан икли-
мий меъёрлардан юқори бўлиши
мумкин. Кечаси ҳарорат 10-15 да-
ража илиқ, кундузи 23-28 даража
иссиқ бўлади**

**«Ўзбекистон овози» мухбири,
Тоштемир ХУДОЙҚУЛОВ
тайёрлади.**

ЖИНОЯТ СОДИР БЎЛДИ..

Мастлик оқибатида

бир-бирини пичоқлади

2019 йил 25 апрель кунин Тошкент вилоятининг
Ўрта Чирчиқ тумани, Ўртасарой кўчасида яшовчи
М.А. ва Юқори Чирчиқ тумани Суракент кўрғониди
яшовчи Н.Т. Мустақиллик маҳалласида маст ҳолда
ўзаро жанжаллашиб, бир-бирига пичоқ билан тан
жароҳати етказган. Натижада улар касалхонага ётқи-
зилган. Ҳолат юзасидан жиноят иши қўзғатилиб, тер-
гов ҳаракатлари олиб борилмоқда.

Фирибгарлар

2019 йил 25 апрель кунин Тошкент шаҳрининг Сер-
гели туман ИИБга келган хабарга кўра, Спутник да-
ҳасида яшовчи, «Bama Biznes» корхонаси раҳбари
Х.Э. ва Қашқадарё вилояти Китеб туманида яшовчи
Ж.Х. Яшнобод туманида яшовчи Л.Х. исмли аёлга
«Bama Biznes» МЧҚ томонидан қурилаётган кўп қа-
ватли уйлардан уч хонали квартира олиб беришини
айтиб, алдов йўли билан ундан 12 000 АҚШ доллар-
ини олишган. Аммо пулларни ўз эҳтиёжлари йўлида
ишлатиб юборишган. Ҳолат юзасидан жиноят иши
қўзғатилиб, фирибгарлар ушланган. Тергов ҳаракат-
лари олиб борилмоқда.

52500 АҚШ доллари...

2018 йил 19 декабрь кунин Тошкент вилояти Юқори
Чирчиқ туманида яшовчи А.Т. Юнусобод туманида
яшовчи А.П.га ҳамкорликда гуруҳ савдоси билан шу-
ғулланишни таклиф этиб, ундан 52 500 АҚШ долларини
олиб, ваъдасини бажармай пулларни ўз эҳтиёжлари
йўлида ишлатиб юборганлиги аниқланган. А.Т. қўлга
олинди.

Ҳолат юзасидан жиноят иши қўзғатилиб, тергов
ҳаракатлари олиб борилмоқда.

Босқинчилик — оғир

ЖИНОЯТ

2019 йил 26 апрель кунин Янгийўл шаҳар, Файз-
ли маҳалласида яшовчи Х.Ф. исмли аёлнинг уйига
номаълум шахс дераза орқали кириб, уни ўлдириш
билан қўрқитиб, уйдан 218 000 сўм пули, 3 турдаги
заргарлик буюмлари ва «iPhone» мобил телефони-
ни олиб, воқеа жойидан яширинган.

Қўрилган чора-тадбирлар натижасида ушбу жиноят-
ни Янгийўл шаҳар, Туркистон маҳалласида яшовчи фу-
қаро Т.Ю. содир этганилиги аниқланиб, ушланган.

Ҳолат юзасидан жиноят иши қўзғатилиб, тергов
ҳаракатлари олиб борилмоқда.

Талончилар

2019 йил 26 апрель кунин 2 номаълум шахс Тош-
кент шаҳри, Юнусобод туманининг 18-даҳасида куч
ишлатиш йўли орқали Ш.Н. исмли қизнинг «iPhone»
ва «Redmi» русумли мобил телефонларини олиб,
воқеа жойидан яширинган.

Тезкор қўрилган чоралар натижасида ушбу жи-
ноятни Сергели тумани, Нилуфар кўчасида яшовчи
О.Ж. ва Шайхонтоҳур тумани, Ипакчи кўчасида яшов-
чи Ф.Б. содир этганлиги аниқланиб, улар қўлга олин-
ди. Ҳолат юзасидан жиноят иши қўзғатилиб, тергов
ҳаракатлари олиб борилмоқда.

Ҳайдовчи бошқарувни эплай олмади...

Хоразм вилояти, Хива туманида яшовчи М.А.
2019 йил 27 апрель кунин бошқарувидида «Nexia» ру-
сумли автомашинасини Бухоро вилоятининг Ромитан
туманидаги автомагистрал йўлида ҳайдаб кетаётиб,
бошқарувни эплай олмаслиги оқибатида автомашина
йўл четига чиқиб, ағдарилиб кетган.

Натижада ҳайдовчи жароҳат олиб, воқеа жойида,
унинг йўловчиси, Андижон тумани Кенгаш маҳалла-
сида яшаган Х.И. исмли аёл касалхонада вафот эт-
ган. Автомашинада бўлган яна 2 нафар йўловчиға
шифхонада тиббий ёрдам кўрсатилган. Ҳолат юза-
сидан жиноят иши қўзғатилиб, тергов ҳаракатлари
олиб борилмоқда.

**Нилуфар ТўРАХОНОВА,
Ўзбекистон Республикаси ИИБ
Жамоатчилик ва оммавий ахборот
воситалари билан алоқалар
бошқармаси катта инспектори, лейтенант.**

ЭЪЛОНЛАР

«TASHKENT REALTOR SERVICE» МЧЖ

**бошланғич баҳоси босқичма-босқич
ошиб бориши шаклида ўтказиладиган очик
аукцион савдосига таклиф этади**

Аукцион савдосига «Vip Service NBU» маркази Ўзбекистон
Республикаси Ташки иқтисодий фаолият миллий банкин Унитар
корхонасининг 23.02.2019 йилдаги №РА-47-сонли бюртмано-
масига асосан Тошкент шаҳар, М.Улугбек тумани, М.Ганди кў-
часи, 35-уй манзилида жойлашган (умумий ер майдони 522,0
кв.м. ва умумий майдони 315,0 кв.м.) бўлган «Мазмурий бино»
қўйилмоқда, бошланғич баҳоси 1 185 486 000 сўм.

Аукцион голлиби объект учун 100 фоз тўловларни со-
тувчи билан олди-сотди шартномаси имзоланган санадан
бошлаб 20-кун ичида амалга ошириши лозим.

Аукцион савдоси 2019 йил 30 май кунин соат 11:00 да
Тошкент шаҳар, Миробод тумани, Авлиё ота кўчаси, 13-
уйда бўлиб ўтади. Талабгорлардан бюртманомаларни қабул
қилиш эълон чиққан кундан бошлаб расмий иш кун-
лари соат 9:00 дан 16:00 гача Тошкент шаҳар, Миробод
тумани, Авлиё ота кўчаси, 13-уй манзилида қабул қилинади
ва савдодан бир кун олдин соат 18:00 да тўхтатилади.

Мазкур объект аукцион савдоси белгиланган кунда сотил-
май қолган тақдирда такрорий аукцион савдоси 2019 йилнинг
5, 12, 19, 26 июни, 3, 10, 17, 24, 31 июль, 7, 14, 21, 28 август,
4, 11, 18, 25 сентябрь, 2, 9, 16, 23, 30 октябрь, 6, 13, 20, 27
ноябрь, 4, 11, 18, 25 декабрь кунлари соат 11:00 да бўлиб ўта-
ди ва такрорий савдолар учун бюртманомалар қабул қилиш
савдодан бир кун олдин соат 16:00 да тўхтатилади. Аукцион
савдосида иштирок этиш истагини билдирган шахслар «Зака-
лат пули тўғрисидаги келишув»ни имзолагандан сўнг объект
бошланғич баҳосининг 15 фозидан кам бўлмаган миқдорда-
ги закатат пулини «TASHKENT REALTOR SERVICE» МЧЖ-
нинг «Ипак йўли» АИТБ Тошкент шаҳар, Миробод филиали-
даги 20208000804876496001 ҳисоб рақамига, МФО: 01101,
СТІР: 301 743 808 тўлашлари лозим.

Хужжатларни расмийлаштириш ва рўйхатдан ўтказиш-
да зарур бўладиган давлат божи (шу жумладан, нотариал
тасдиқлаш), аукцион ташкилотчисига тўланадиган ком-
миссион тўловлар, аукцион ташкилотчисининг аукционни
ташқиллаштириш ва ўтказиш билан боғлиқ харажатлари,
ҳамда юзага келадиган бошқа харажатлар харидор маблаг-
лари ҳисобидан амалга оширилади.

Шунингдек, Риэлторлик хизматларининг миллий стан-
дартин (2-сон РХМС)га асосан талабгорларга кўчмас мулк
бозорида ахборот ва маслаҳат хизматлари кўрсатилади
ҳамда риэлторлик хизматларини кўрсатиш бўйича шартно-
малар тузилади.

Аукцион савдосида қатнашиш учун талабгорлар куйи-
даги хужжатларни топшириши керак:

- юридик шахслар учун - давлат рўйхатидан ўтказил-
ганлик тўғрисидаги гувоҳномаининг нусхаси, ишончли вакил
иштирок этганида қонун ҳужжатларида белгиланган тар-
тибда расмийлаштирилган ишончнома ва унинг шахсини
тасдиқлайдиган хужжат нусхаси;
- жисмоний шахслар учун - паспорт нусхаси, ишончли
вакил иштирок этганида қонун ҳужжатларида белгиланган тартиб-
да расмийлаштирилган ишончнома ва унинг шахси-
ни тасдиқлайдиган хужжат нусхаси;
- закатат пули тўланганлигини тасдиқлайдиган хужжат
нусхаси.

Қўшимча маълумотларни realtorservice@mail.ru,
(95)-170-78-13 телефон рақами орқали олишингиз мумкин.
Хизматлар лицензияланган.
RR — №0008

Хурматли тадбиркорлар ва азиз ҳамюртлар!

«BUXORO BEST REALTOR» МЧЖ

бошланғич баҳоси ошиб бориш тартибиди ўтказиладиган «Очик аукцион» савдоларига таклиф этади!

Аукцион савдосига «Бухоронепфгазавтонакл» АЖ балансидаги Бухоро вилояти, Қоровулбозор тумани, Чўлқувар МФИда
жойлашган куйидаги кўчмас мулк объектлари имтиёзли тўлов муддати билан қўйилмоқда:

№	Бино ва иншоотлар номи	Умумий ер майdonи м2	Қурилиш осяи майdonи м2	Бошланғич баҳоси (сўм)	Тўловларни амалга ошириш муддати
1	1-Мулквий мажмуа (эски маъмурий бино, РММ №1, хозахона, айвон ва тўсин деразлар)	3825,0	1778,7	806 212 444	5 йилгача
2	2-Мулквий мажмуа (янгини маъмурий бино ва тўсин деразлар)	6100,0	314,6	171 749 055	5 йилгача
3	3-Мулквий мажмуа (бинохона биноси, айвон, парак ва тўсин деразлар)	19676,0	1920,0	560 049 175	5 йилгача
4	4-Мулквий мажмуа (РММ №2 ва омборхона)	2470,0	1303,4	548 009 966	Йўқ
5	5-Мулквий мажмуа (оператор биноси, насосная биноси, айвон, ҳовуз ва тўсин деразлар)	5282,0	108,4	420 512 469	Йўқ
6	6-Мулквий мажмуа (оператор биноси, 4та айвонлар ва тўсин деразлар)	10790,0	813,7	325 210 916	Йўқ
7	7-Мулквий мажмуа (Аксумлятор биноси, 3та айвонлар, дўш хонаси, қозонхона, агрегат хонаси, синав пехи, металл қайта ишлаш пехи ва пресслаш пехи)	8162,0	1808,5	485 471 872	5 йилгача

Аукцион савдоси 2019 йил 31 май кунин
соат 11:00да Бухоро вилояти, Қогон шаҳар,
Амиробод кўрғони 4-уйдаги «Бухоронепф-
газавтонакл» АЖнинг мажлислар залида

бўлиб ўтади.

Юқоридида бино-иншоотлар 2019 йил 31
май кунин сотилмаган тақдирда такрорий аук-
цион савдоси 2019 йилнинг 07, 14, 21, 28 июнь

«TASHKENT REALTOR SERVICE» МЧЖ

босқичма-босқич ошиб бориш шаклидаги очик аукцион савдоларига таклиф этади

Ўзбекистон Республикаси «Асак» акция-
дорлик тижорат банкиннинг 25.04.2019 йилдаги
№19-31/2591-сонли бюртмасига асосан
қуйидаги кўчмас мулк мажмуаси очик аукцион
савдосига қўйилмоқда:

Тошкент шаҳар, Яшнобод тумани, Та-
рақуёиёт кўчаси, 2-уй манзилида жойлашган
«Асак» банкга тегишли умумий ер майдони
1,422 га, бино ва иншоотлар умумий майдони
7817,0 кв.м. бўлган «Мармар маҳсулотлари
ишлаб чиқаришга мўлжалланган асбоб-уску-
налар ҳамда бино ва иншоотлар», бошлан-
ғич баҳоси — 18 206 000 000 сўм.

Аукцион голлиби (харидор) олди-сотди
шартномаси умумий қийматининг 15 фоз-
идан кам бўлмаган миқдордаги тўловни,
шартнома имзоланган санадан бошлаб 10
календарь кунин ичида (закатат тўловини ҳи-
собга олган ҳолда) тўлаши лозим. Олди-соти-
ди шартномаси қийматининг 85 фозидан
кўп бўлмаган миқдордаги қарзнинг қолган
қисминини тўлаш шартномаға илова қилинган
жадалга мувофиқ амалга оширилади. Мулк-
ий мажмуани тўлиқ тўлов муддати 10 йилдан
ортиқ бўлмаган муддатда. Мулкнинг бошлан-
ғич қиймати ва аукцион савдолар натижаси-
даги сотув нархи ўртасидаги фарқни закатат
тўловиға қўшимча равишда тўлаш мажбурия-
тини харидор ўз зиммасига олади. Харидор
мулкни олди-сотди шартномаси тузилгандан
кейин 15 календарь кунин ичида банкни фойда
олувчи сифатида кўрсатган ҳолда суғурталаш
вазифасини ўз зиммасига олади. Олди-соти-
ди шартномасида белгиланган сумманинг
15% миқдориди тўлов амалга оширилгандан

кейин, мулк ҳуқуқи харидорга ўтказиб бери-
лади, мулк ҳуқуқини тасдиқловчи (кадастр)
ҳужжатлар харидор номига расмийлаштирил-
гандан кейин, харидор мулккий мажмуани 30
календарь кунин ичида банкга гаровға қўйиш
мажбуриятини ўз зиммасига олади.

Аукцион савдоси 2019 йил 30 май кунин
соат 11:00 да Тошкент шаҳар, Миробод тумани,
Авлиё ота кўчаси, 13-уйда бўлиб ўтади.
Талабгорлардан бюртманомалар қабул қи-
лиш эълон чиққан кундан бошлаб расмий иш
кунлари соат 9:00 дан 16:00 гача Тошкент ша-
ҳар, Миробод тумани, Авлиё ота кўчаси, 13-уй
манзилида қабул қилинади ва савдодан бир
кун олдин соат 18:00 да тўхтатилади.

Мазкур объект аукцион савдоси белгилан-
ган кунда сотилмай қолган тақдирда такрорий
аукцион савдоси 2019 йилнинг 5, 12, 19, 26
июнь, 3, 10, 17, 24, 31 июль, 7, 14, 21, 28 август,
4, 11, 18, 25 сентябрь, 2, 9, 16, 23, 30 октябрь, 6,
13, 20, 27 ноябрь, 4, 11, 18, 25 декабрь кунлари
соат 11:00 да бўлиб ўтади ва такрорий савдо-
лар учун бюртманомалар қабул қилиш савдо-
дан бир кун олдин соат 16:00 да тўхтатилади.

Аукцион савдосида иштирок этиш иста-
тагини билдирган шахслар «Заказат пули
тўғрисидаги келишув»ни имзолагандан сўнг
объект бошланғич баҳосининг 15 фозидан
кам бўлмаган миқдордаги закатат пулини
«TASHKENT REALTOR SERVICE» МЧЖнинг
«Ипак йўли» АИТБ Тошкент шаҳар Миробод
филиалидаги 20208000804876496001 ҳисоб
рақамига, МФО: 01101, СТІР: 301 743 808 тў-
лашлари лозим.

Хужжатларни расмийлаштириш ва рўй-

кунлари соат 11:00да, «Бухоронепфгазавто-
накл» АЖнинг мажлислар залида бўлиб ўти-
шини олдиндан маълум қиламиз.

Аукцион савдосида иштирок этиш учун
талабгорлардан аризаларни қабул қилиш
аукцион савдосидан бир кун олдин соат
18:00да тўхтатилади.

Аукцион савдоларида қатнашиш учун
талабгорлар савдо ташкилотчиси билан
тузиладиган закатат келишувға асосан,
мулк бошланғич баҳосининг 15 фозидан
кам бўлмаган миқдорда закатат пулини
«BUXORO BEST REALTOR» МЧЖнинг
ЧЭКИ Савдогарбанк Бухоро филиалидаги
қуйидаги ҳисоб рақамига тўлашлари шарт:
20208000900483347001, МФО: 00112, ИИН:
303086230.

Қўшимча маълумотлар учун «BUXORO
BEST REALTOR» МЧЖ Манзил: Бухоро
шаҳар, Мустақиллик кўчаси, 10-уй. Теле-
фон: (90) 514-0011.

Лицензия RR-0248.

Хизматлар лицензияланган.

хатдан ўтказишда зарур бўладиган давлат
божи, гаров таъминотини таъминлаш билан
боғлиқ барча хужжатлар (шу жумладан, но-
тариал тасдиқлаш, объектни баҳолаш ва су-
ғурталаш билан боғлиқ харажатлар), аукцион
ташкилотчисига тўланадиган комиссион тў-
ловлар, аукцион ташкилотчисининг аукцион-
ни ташқиллаштириш ва ўтказиш билан боғлиқ
харажатлари ҳамда юзага келадиган бошқа
харажатлар харидор маблаглари ҳисобидан
амалга оширилади. Шунингдек, Риэлторлик
хизматларининг миллий стандартин (2-сон
РХМС)га асосан талабгорларга кўчмас мулк
бозорида ахборот ва маслаҳат хизмати кўр-
сатиш тўғрисида шартномалар тузилади.

Аукцион савдосида қатнашиш учун талабгор-
лар қуйидаги хужжатларни топшириши

Ҳақиқат эгилар экан, букилар экан ва ҳатто йиқилар экан, лекин синмас экан.

СИНМАГАН СУРХОН ҚИЗИ

Ҳайратларим сурати

Охири. Бошлангани ўтган сонларда.

Хотима ўрнида «Онадан тутилган пайғамбарлар ҳам»

Кўзга ташланмайдиган, кўзингга оддийгина, жуда ҳам оддий кўринган баъзи одамлар қалбда битмас-туганмас маънавият жаҳоирлари яширинган бўларкан. Қаҳрамоним оддий Сурхон қизи Тўфа Боймуродова ҳаётини ўрганганим сайин бунга имомини қилиб бўлди. Ҳақиқатан ҳам, инсон ўл юртига чиройли сўзю пардозу андозу билан эмас, амаллари билан таниларкан. Қаҳрамонимни адолат, ҳақиқат учун курашувчан, мақсади йўлидан қайтмайдиган, жасоратли, кучли бир шахс сифатида қашф этдим. Бундай ишларга меннинг ҳам ғайрат-шижоатим етармиди, бардош бера олармидим, дея у бошидан кечирган синоатларни ўзимда, бошқаларда ҳаёлан синаб кўрмоқчи бўламан, лекин аниқ жавоб топа олмаيمان... Демак, бунинг учун фақат Тўфа Боймуродовага ўхшаган шахс бўлиши керак, чоғи.

Кўз олдимдан яна унинг хайрли ишлари кино лентасидан ўта бошлайди...

Тошкентдан юк машинасига юзлаб анвойи гуллар, манзарали даракхтар кўчатларини олиб, ҳайдовчи ёнида ўн соатлаб йўл босиб, Музаббатга етиб келмоқ, қабристонга кўчатларни ташимок, эммоқ, бу юмушларга дўсти-бирдорларини қорлаб ёрдам уюштирмоқ... Баъзида нақ пахтазорларни сугориб юрган мироблар каби иссиқ қайтиб, ой чиқанда қабристонга экан кўчатлари оралаб сугориб юришлари, буни кўрган ҳамқишлоқларининг «Одам қабристонга кундузи йўлашга чўчибди, Тўфа тунда кўрмасмикан», деган хавотирлари, танбаҳларига эътибор бермаслиги... Олмас Тўхтанин «Қабристонга эканларимиз кўриб-қашаб кетибди, сув йўқ, нима қилай» дея сингисига қилган кўнгирақларига жавобан Тўфа Тошкентдан туриб, чўнглидаги борини қориб-сўриб, алоқа йўллари орқали Музаббатга жўнатаркан, «Тезроқ сув сотиб олиб, кўчатларни сугоринглар», дея қилган иттиқоларини эшитатганди бўламан...

«Шу дорини топиб келмасангизлар,

поччангизнинг яшаб қолишига умид кам», дейишганда Музаббат шифохонасидан ярим тунда отилиб чиқиб Термизга, ундан Бойсунга, Бойсундан яна Музаббат дорихоналарини кезиб, айтилган дорини-дармонини ўз вақтида етказиб келиб, шифокор кўлига топшириш билан толиққан, хорғин Тўфанинг бирдан ҳушидан кетиб қолишида фидойиларнинг фидойиси бўлган меҳрибон инсонни кўраман...

Қай бирини айтмай, қай биридан сўзлай?!... Унинг ҳаётида бундай хайрли, саховатли воқеалар беҳисоб.

Саховат дегани нима, саховатпеша, яхши инсонлар деб қимларни биламиз?! Саховатпешалик ҳам назаримда истеъдодга ўхшаган камёб хислат, илоҳий неъматдир. У ички, руҳий қомиллик, етуклик, пирлиқдир...

Қабристонларга мақбаралар, шийонлар кураётган, ногиронлар, муҳтожларни мунтазам йўқлаб турадиган, ҳатто етим-есирлар учун махсус иморатлар қуриб бераётган саховатнинг минг бир йўлларида хайрли ишлар қилаётган минг бир ватандошларимиз билан фахрланамиз. Шунини айтиш кераки, уларнинг аксарияти ўзига тўқ, фаровон яшаётган ва ўз эҳтиёжларидан олтиганин саховат йўлига сарфлаётган одамлар.

Дунё миқёсида оладиган бўлсак, саховат йўлидаги буюк хизматлари учун Нобель мукофотиغا сазовар бўлган Она Тереза ёки «Меҳр маликаси» номи билан донг таратган ва у ҳам Нобель мукофоти тавсия этилган малика Диана каби қанчалар шахслар бўлганки, улар қилган хайрли ишлар ҳамон тилларда достон. Лекин бу саховатпеша инсонларнинг беҳисоб ҳомилялари бўлган.

Тўфа Боймуродованинг-чи? Ундан қабристонга бахшида қилган сарф-харажатларни қаердан олгансиз, дея сўраганлар ҳам бўлган. Одатда саховат учун сарфланган маблағ ҳақида айтиш одобдан эмас. Ўнг қўл қўратсан саховатни чап қўл билмасин, дейишди, пири қомилларимиз. Тўғри, у бадавлат

эмас. Шунинг учун ҳам унинг эҳсонлари манбаини билишга қизиқувчилар бордир. Уларга бир сирни очмасам бўлмас. У умр бўйи ҳалол меҳнати орқасида бир бошлангага эга бўлиш учун йиғиб юрган, тишининг қавағида асраган маблағини қабристон ободончилиги учун сарфлаб юборди. Ҳозирда у ижара уйда яшайди. У ҳам тўкин-сочин, фароғатда яшайди, сайру саёҳатлар қилишни, Маккаю Мадинани зиёрат қилиб қайтишни, эл қатори кичкина бўлса ҳам бир енгил машина сотиб олиб, юртдошлари, қариндош-уруғлари ҳузурига Музаббатга ҳайдаб кириб боришни оруз қилганми... Буни қарангки, онаизори ётган қабристонни обод қилиш, яшнатиш ишлари ҳамма орзуларидан устун келди. Ваҳоланки, йиққан маблағлари ҳамма орзу-хавасларига етиб-ортарди. Мен унинг шахсига, имони-қомилига ана шу нуқтаи назардан қарайман. Қабристонга онаси номини бериш ҳақидаги халқ қарорини бекор қилишгандан кейин ҳам у бу муқаддас даргоҳни ободонлаштириш ишларидан бир дам тўхтамади. Демак, у онаси номи учунгина эмас, балки хотира гўшасини гуллаб-яшнатиш, эл-юртга, тавашшини енгиллаштириш учун яшайдан муроиди ҳосил бўлганди...

Тўғри, у қабристонни гулу қўчатлар экиб, сув омборлари қуриб, сув ости қувурлари ўтказиб, бу масканни қанчалик гуллаб-яшнатмасин, марҳумларга жон ато этолмаслигини билади. Лекин у марҳумларни бағрига олган она тупроққа жон ато этмоқчи. Бу тупроқда гуркираган боғлар яратмоқчи. Бу боғу эрамлардан ўтганлар ҳам, уларни йўқлаб келаётганлар ҳам баҳраманд бўлишига ишонди. Буни қаранки, яхши одамларни қўрқолмайдиганлар ҳам бўларкан. Уйлаб ўйимга а етолмайман. Уларнинг қўлига эй, бирдор, бир қавминг қабристонни обод қилишга киришган экан, фахрланмайсанми?! Гафлат уйқусиданги улусини уйғотиб, ҳидоят йўлига бошлаган экан, рози бўл, ахир! Аёл боши билан баъзи эр йигитлар қилолмаётган ишларни дундираётгани...

дан ибрат олмайсанми, дегинг келади...

Қарама-қаршиликлар, тўсиқлар фиғони авж олган пайларда Тўфага чекчишини маслаҳат берганлар ҳам бўлди. Орзу-ният, мақсад йўлларида орқага қайтиб бўладими?! Шундай одамлар борки, орзу-мақсадлар сари курашаётиб, умри поёнига етиб қолганини ҳам сезмай қоладилар. Улардан бу ҳолатга ачинайми, деб сўрасангиз, нега ачинай, мен умри зое кетганларга ачинаман. Армонларим ушалди, мақсадимга етдим, бундай умрнинг садақаси кетсангиз айнайди, дейишди. Тўфа Боймуродова ҳам ана шундай инсонлар тоифасидан. Қаҳрамонимнинг ана шу жоқатлари мени ўзига мафтун этди.

Тўфа Аллоҳим, онаизори ҳузурига ёрут юз билан борадиган бўлди. Фарзандлик бурчини бу қадар олий мақомда намойён этмак эл-юртимиз фарзандларига ибрат бўлсин. Сафар мобайнида Музаббат туманининг ўнлаб оқсоқоллари, фаоллари билан учрашдим, суҳбатларига бўлдим. Тўфа номи дуоларга тушгани бежиз эмас экан. Юртдошлари, жигаргушалари унга тоғдек суғиб, фахрланиб яшаётганлари бежиз эмас экан...

Қаҳрамоним ҳақидаги ҳикоям охирига етди. У ҳозир 55 ёшда. Урта маълумотли. Бир йилдан буён Тошкент шаҳри «Фарҳод» бозори биқинида жойлашган муъжазгина новойхона бекаси, кичик тадбиркор. Қўл остида олтига ишчи бор. Унинг куч-ғайрати, шижоатини кузатиб, каттагина корхоналарни бошқара олиш салоҳиятини сезасан. Менга иш беринг, иш буюринг, вазифа топширинг ва ёрдамлашинг, қўллаб-қувватланг, ишончингизни оқлаганим бўлсин, дейётганга ўхшайди...

QISHLOQQURILISHBANK

«QOB-mobile» иловаси
билан барча тўловлар осон!

(+99878) 150-93-39

www.qqb.uz

Хизматлар лицензияланган.

Дилбар МАҲМУДОВА,
Ўзбекистон Республикасида
хизмат кўрсатган журналист.

«Qo'yliq dehqon bozori»

акциядорлик жамияти акциядорлари диққатига!

«Qo'yliq dehqon bozori» АЖ Қузатув кенгаши 2019 йил 15 май кунини соат 11:00 да акциядорларнинг навбатдаги умумий йиғилиши ўтказишга маълум қилади.

Умумий йиғилиш жамият маъмурий биносида ўтади.
Манзил: 100026, Тошкент шаҳри, Бектемир тумани, Фарғона йўли қўчаси, Бозор майдони. Эл.пошта манзили: info@qyulik-bozori.uz
Акциядорларни рўйхатга олиш соат 10:00 дан 11:00 гача амалга оширилади.

Акциядорлар навбатдаги умумий йиғилишини ўтказиш тўғрисида хабар қилиш учун жамият акциядорлари реестрини шакллантириш санаси 2019 йил 24 апрель.

Акциядорлар навбатдаги умумий йиғилишида қатнашиш ҳуқуқига эга акциядорлар реестрини шакллантириш санаси 2019 йил 8 май.

Йиғилиш кун тартиби:

1.Жамиятнинг иқроия органи ва кузатув кенгашининг йиллик ҳисоботини, жамиятни ривожлантириш стратегиясига эришиш бўйича қўрилган чора-тадбирлар тўғрисидаги ҳисоботларини эшитиш.

2.Жамиятнинг 2018 йил молиявий-ҳўжалик фаолияти якуни бўйича аудиторлик ташкилотининг МБҲС ва ХМҲС бўйича аудиторлик ҳулосасини кўриб чиқиш.

3. Жамият тафтиш комиссиясининг ўз ваколат доирасига кирадиган масалалар, шу жумладан, жамиятни бошқаришга доир қонун ҳужжатларига белгиланган талабларга риоя этилиши юзасидан ҳулосалари.

4. Жамиятнинг 2018 йил якуни бўйича йиллик ҳисоботини тасдиқлаш.

5. Жамиятнинг 2018 йил якуни бўйича фойда ва зарарлар ҳисоб-варганини тасдиқлаш, унинг фойдасини тақсимлаш.

6. Жамиятнинг 2019 йилга мўлжалланган «Бизнес-режаси» ҳамда «Даромадлар ва харажатлар сметаси режасини» тасдиқлаш.

7. Жамиятнинг директори билан тузилган шартномани узийтириш ҳақида.

8. Жамиятнинг Кузатув кенгашини сайлаш.

9. Жамиятнинг Тафтиш комиссиясини сайлаш.

10.Жамиятда ўтказилган Корпоратив бошқарув тизимини баҳолаш натижаларини кўриб чиқиш.

11.Жамиятнинг ташкилий тузилмасига ўзгартириш киритиш ва қайта тасдиқлаш.

12.Жамиятнинг янги тахрирдаги Уставини тасдиқлаш.

13.Жамиятнинг «Умумий йиғилиши ҳақида»ги Низомига ўзгартириш киритиш ва тасдиқлаш.

14.Жамиятнинг «Кузатув кенгаши ҳақида»ги Низомига ўзгартириш киритиш ва тасдиқлаш.

15.Жамиятнинг «Ишчиларни моддий ва маънавий жиҳатдан рағбатлантириш ва қўллаб-қувватлаш» Низомини тасдиқлаш.

16.Жамиятнинг 2019 йил фаолияти учун жамият Аудиторини тасдиқлаш ва унга тўланадиган ҳақнинг энг қўл миқдори чегарасини белгилаш.

Акциядорлар умумий йиғилишида иштирок этиш ҳуқуқи акциядор томонидан шахсан ёки унинг вақили орқали амалга оширилади.

Акциядорнинг вақили акциядорларнинг умумий йиғилишида ёзма шаклда тузилган ишончнома асосида, жумладан, жимсоний шахс номидан берилган овоз беришга доир ишончнома нотариал тартибда тасдиқланган ҳолда, юридик шахс номидан овоз беришга доир ишончнома унинг раҳбарининг имзоси ва ушбу юридик шахснинг муҳри билан тасдиқланган ҳолда бўлиши керак.

Маълумот учун телефонлар: (71) 295-94-36, (71) 295-93-66.

Жамият кузатув кенгаши.

«Qo'yliq dehqon bozori»

акциядорлик жамиятининг

2018 йил якунлари бўйича бухгалтерия баланси ва молиявий натижалари

(минг сўм)				
№	Актив	Сумма	Пассив	Сумма
1.	Асосий воситалар қолдиги	6364785,8	Устав капитал	1394998,8
2.	Узоқ муддатли инвестиция	379884,9	Захира капитал	5955377,2
3.	Урнатилмаган асбоб-ускуналар	-	Тақсимиаланган фойда, зарар	1257738,3
4.	Капитал қўйилмалар	874493,3	Мақсадли тушумлар	-
5.	Товар-моддий захиралар	16122,4	Қўшимча капитал	79974,9
6.	Кеңикрилган харажатлар	-	Бюджет бўйича қарзлар	384963,1
7.	Пул маблағлари	341580,8	Меҳнатга ҳақ тўлаш қарни	81946,3
8.	Дебиторлар жами	1334660,2	Бюджетдан ташқари қарзлар	-
9.	Бошқа жорий активлар	55606,1	Бошқа кредиторлик қарзлар	212134,9
Актив бўйича жами		9367133,5	Пассив бўйича жами	9367133,5

Молиявий натижалар:

Кўрсаткичлар номи	Ўтган йилнинг шу даврида		Ҳисобот даврида	
	Даромадлар	Харажатлар	Даромадлар	Харажатлар
Маҳсулот (товар, иш ва хизмат) ларини сотишдан тушган соф тушум	9800297,1	X	12411903,3	X
Сотишган маҳсулот (товар, иш ва хизмат)ларнинг таннари	X	-	X	-
Маҳсулот (товар, иш ва хизмат)ларни сотишнинг ялпи фойдаси (зарари)	-	-	-	-
Давр харажатлари жами	x	3888536,3	X	5157821,1
Асосий фаолиятнинг фойдаси (зарари)	5911760,8	x	7254082,2	X
Молиявий фаолиятнинг даромадлари жами	-	-	-	-
Умумхўжалик фаолиятнинг фойдаси (зарари)	-	-	-	-
Даромад (фойда) солигини тўлангунча қалар фойда (зарар)	5911760,8	-	72554082,2	-
Даромад (фойда) солиғи	x	4783169,3	X	5996343,9
Ҳисобот даврининг соф фойдаси (зарари)	1128591,5	-	1257738,3	-

Ижобий аудиторлик ҳулоса

2018 йил якуни бўйича «BALANS-INFORM-AUDIT» МЧЖ томонидан 2019 йил 9 апрелда ҳулоса берилган. Лицензия рақами: 00725, берилган санаси: 20.01.2015й. Аудитор А.З.Салимов, сертификат № 05108, санаси: 15.06.2013й.

Ҳулоса: Фикримизча, ҳўжалик юритувчи субъект «Qo'yliq dehqon bozori» АЖнинг молиявий ҳисоботи унинг молиявий аҳволини ҳақоринг акс эттиради ва мазкур ҳўжалик юритувчи субъект амалга оширган молия-ҳўжалик операциялари Ўзбекистон Республикаси қонун ҳужжатларининг талабларига мувофиқ келади.

Изоҳ: Эълодаги рақам ва маълумотлар тўғрилигига эълон берувчи ташкилот масъул.

Реклама ва эълонлар

ЗАВОД «КРАНЫ И СПЕЦТЕХНИКА»

ПРОИЗВОДИТ И РЕАЛИЗУЕТ ПОД ЗАКАЗ:

- ▶ Автокраны — 16, 25, 32, 50 т.
- ▶ Краноманипуляторы — 3, 5, 10 т.
- ▶ Ямобуры.
- ▶ Автовышки — 11, 18, 22, 28, 31м.
- ▶ Самосвалы — 3Т, 4,5Т, 9Т.

ГАРАНТИЯ 1 ГОД

Адрес: Республика Узбекистан, г. Ташкент. Тел./факс: (+99871) 262-97-78, (+99871) 262-23-61. Моб.: (+99890) 188-15-33, (+99890) 187-52-05.
E-mail: cst2008@mail.ru Web-site: www.avtokran.uz, www.krantas.uz

Товары сертифицированы.

O'ZBEKISTON OVOZI

MUASSIS:

O'ZBEKISTON
XALQ DEMOKRATIK
PARTIYASI
MARKAZIY KENGASHI

Bosh muharrir: Safar OSTONOV

TAHRIR HAY'ATI:

Hotamjon KETMONOV

Qalandar ABDURAHMONOV

Farrux HAMROYEV

Ulug'bek VAFOYEV

Saidkamol XODJAYEV

(Bosh muharrir birinchi o'rinbosari)

Mahmud TOIR

Musliliddin MUHIDDINOV

To'lg'in TO'RXONOV

(Bosh muharrir o'rinbosari)

Shuhrat JALILOV

Qabulxona — (71)233-65-45

Xatlar va murojaatlar uchun — (71)233-12-56

Reklama va e'lonlar uchun — (71)233-47-80, (71)233-38-55

E-mail: info@uzbekistonovozi.uz

MANZILIMIZ:

100000, Toshkent, Matbuotchilar ko'chasi, 32-uy.

Gazeta O'zbekiston Matbuot va axborot agentligida 0006-raqam bilan 2007-yil 11-yanvarda ro'yxatga olingan.

«Sharq» nashriyot-matbaa aksiyadorlik kompaniyasi boshmaxonasida chop etildi.

Korxona manzili: Buyuk Turon ko'chasi, 41-uy.

Gazeta ofset usulida, A-2 formatida bosildi.

Hajmi — 4 bosma taboq.

Gazeta haftaning seshanba kuni chiqadi.

«O'zbekiston ovozi» materiallarini ko'chirib bosish faqat tahririyat ruxsati bilan amalga oshiriladi.

Г — 451. 4661 nusxada bosildi.

Nashr ko'rsatkichi — 220.

t — Tijorat materiallari

O'zA yakuni — 22:05.

Topshirilgan vaqti — 01:20.

Sotuvda kelishilgan narxda

Navbatchi:
Bardambek SA'DULLAYEV

Shahflovchi-dasturchi:

Zafar BAKIROV

ISSN 2010-7633

1 72010 763008 0

Gazetaning elektron savdo-fansiga tush uchun QR-kodni telefoningiz orqali skaner qiling.

1 2 4 5 6